БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 164 (19.835). • 1987 йил 18 июль, шанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил июнь Пленуми қарорларини амалга ошириш билан боғлиқ ташкилий, сиёсий ва хўжалик тадбирларини муҳокама қилди. Пленум қарорларини бажаришга қаратилган ташкилий-сиёсий ва пропаганда тадбирлари тасдиқланди. КПСС Марказий Комитети Пленумининг қатнашчилари билдирган мулоҳазалар ва таклифларни кўриб чиқиш тартиби ва муддати белгиланди. СССР Министрлар Совети ишлаб чиққан экономикани бошқаришни амалий жиҳатдан қайта қуришни рўёбга чиқаришнинг комплекс плани маъқулланди.

Сиёсий бюро мажлисида ана шу масалаларни муҳокама қилиш чоғида ҳар бир меҳнаткаш ўз иш жойида, коллективда ва жамиятда чинакам хўжайин бўлиши учун кенг меҳнаткашлар оммасининг экономикани бошқаришдаги реал иштирокини таъминлаш ўртага қўйилган вазифаларни ҳал этишнинг бош йўли эканлиги таъкидланди. Шу муносабат билан давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Қонун қоидаларининг амалда қатъиян бажарилиши зарурлигига эътибор жалб этилди.

Планлаштириш, моддий-техника таъминоти, нарх белгилаш, молиявий-кредит механизми соҳасида ва фаолиятнинг бошқа соҳаларида қайта қуришнинг КПСС Марказий Комитети Пленуми ва СССР Олий Совети сессияси қарорларини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилган йўналишларини белгилаб берувчи экономикани бошқаришни такомиллаштиришга оид ҳужжатлар маъқулланди.

Маҳсулот давлат қабулини янада кенгайтириш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг шу масала юзасидан қабул қилинган қарорида давлат қабули жорий этилиши маҳсулот сифатини яхшилашга кўмаклашаётгани уқтириб ўтилади. Меҳнатни ташкил этиш яхшиланяпти. Технология интизоми кучайтириляпти. Қабул қилинган тадбирларни мамлакатнинг ишчилар синфи, барча меҳнаткашлари актив қўллаб-қувватладилар.

Энг муҳим халқ хўжалик маҳсулотлари ва халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарадиган бир қанча корхоналарда, агросаноат комплекси ва қурилиш индустриясининг қайта ишлаш тармоқлари заводларида, шунингдек давлат қабули йўли билан қабул қилинадиган маҳсулот учун материаллар ва комплектловчи буюмлар етказиб берадиган корхоналарда 1988 йил 1 январидан бошлаб қўшимча равишда давлат қабули жорий этиш зарур деб топилди. Бир қанча республика, ўлка ва область марказларида ишга тушириладиган уй-жойлар ва мактабгача тарбия болалар муассасаларига, социал-маданий соҳанинг бошқа объектларига давлат қабулини жорий этиш кўзда тутилади.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси юқори энергиялар физикасига оид тадқиқотларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва 2000 йилгача бўлган даврда уни ривожлантириш программаси тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Мамлакатнинг етакчи илмий марказларида ноёб тезлатувчи комплекслар ва бошқа бир қанча экспериментал қурилмалар барпо этиш, тажриба-экспериментал ва ишлаб чиқариш базаси объектларини реконструкциялаш, кенгайтириш ва қуриш мўлжалланди. СССР Фанлар академиясига, СССР Фан ва техника давлат комитетига манфаатдор министрликлар ва идоралар билан биргаликда мана шу илмий йўналишда фундаментал ва амалий ишларни кенг ривожлантиришга оид тадбирлар қабул қилиш топширилди.

Етим болалар ва ота-оналари қарамоғида бўлмаган болаларни тарбиялашни, ўқитиш ва моддий жиҳатдан таъминлашни тубдан яхшилаш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Гўдаклар ва болалар уйлари ва мактаб-интернатларда ўқув-тарбиявий жараённи такомиллаштириш, медицина хизматини яхшилаш ҳамда уларнинг моддий-техникавий базасини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш тадбирлари белгиланди. Партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари, базавий ва оталиқ корхоналари, меҳнат коллективлари, кенг жамоатчилик эътиборини болалар ва ўсмирлар тарбиясининг энг муҳим масалаларига қатъиян қаратиш вазифаси қўйилди. Бу ишни ғоят муҳим партиявий, давлат ва жамоат иши деб ҳисоблаш зарурлиги уқтирилди. Гражданлар, меҳнат коллективлари, жамоат ташкилотлари, ижодий союзларнинг куч-ғайратларини бирлаштирувчи, болаларни ардоқлаш, уларга ғамхўрлик қилишнинг ленинча анъаналарини бутун чоралар билан ривожлантиришга даъват этилган Бутуниттифоқ оммавий ташкилоти — В. И. Ленин номидаги совет болалар фондини тузиш тўғрисидаги жамоатчилик таклифи қўллаб-қувватланди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачев ва А. А. Громиконинг ГФР федерал президенти Р. фон Вайнцзеккер билан, шунингдек Э. А. Шеварднадзе ва А. Н. Яковлевнинг ГФР вице-канцлери, ташқи ишлар министри Г.-Д. Геншер билан ГФР федерал президентининг Совет Иттифоқига қилган расмий визити доирасида ўтказган суҳбатлари ва музокаралари якунларини кўриб чиқди.

Москвада ГФР давлат арбоблари билан ўтказилган суҳбат ва учрашувлар фойдали бўлиб, халқаро ишларда мамлакатларимиз позицияларини таққослаш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш, Европа марказидаги вазиятни тубдан соғломлаштириш масалаларига, ҳозирги замон проблемаларини ҳал этишга янгича ёндашиш зарурлигига эътибор жалб этиш имконини берди.

Европа қитъасини ўртача ва олислик ядро қуролидан ва оператив-тактик ракеталардан халос этиш — асосий актуал вазифадир. Шу муносабат билан ГФР ҳукумати бу жараёнга тўсқинлик қилмайди ва Женевада мазкур масала юзасидан аҳдлашувларга эришишни енгиллаштириш мақсадида тегишли чора-тадбирларни кўради, деб яна бир бор ишонч билдирилди.

Сиёсий ва мафкуравий зиддиятларга ҳамда турли ҳарбий-стратегик йўналишларга қарамай, СССР ва ГФР шериклар бўлиши мумкинлиги таъкидланди. ГФР мустаҳкам, коньюктурадан холи бўлган муносабатларни ривожлантиришга тайёр эканлигини намойиш қилса ва бундай тайёргарликни ҳеч қандай йўл билан қийинлаштирмайдиган бўлса, Совет томони у билан шундай муносабатларни ривожлантиришга ўзининг тайёр эканлигини тасдиқлайди.

Европадаги реалликларни эътироф этиш ва ҳурматлаш, Москва шартномасига қатъий риоя қилиш ва унга ҳаётий куч бағишлаш асосида муштарак Европа хонадонини бунёд этиш соҳасида СССР билан ГФР ўртасида ҳамкорликнинг кенг объектив имкониятлари мавжуд. Ҳар иккала томоннинг биргаликда куч-ғайрат сарфлаши билан СССР ва ГФР ўртасидаги муносабатларда янги, самарали саҳифа очиш мумкин бўлур эди. Бу ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатларига, шунингдек бутун қитъа манфаатларига мос бўлур эди.

Н. И. Рижковнинг Австрияга қилган визити якунлари, унинг Австрия Республикаси федерал канцлери Ф. Враницкий ва бошқа давлат арбоблари билан олиб борган музокаралари натижалари кўриб чиқилди. Бу визит Совет — Австрия муносабатлари анъанавий самарали тусда эканлигини тасдиқлаганлиги, сиёсий ва иқтисодий соҳаларда, маданият ва гуманитар алоқалар соҳасида иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни янада кенгайтиришдан ўзаро манфаатдорликни намойиш қилганлиги уқтириб ўтилди.

Сиёсий бюро коммунистик ва революцион-демократик партияларнинг «Осиё — Тинч океан регионида тинчлик, хавфсизлик ва яхши қўшничилик ҳамкорлиги учун» мавзуида 7—9 июль кунлари Улан-Баторда бўлиб ўтган маслаҳат учрашуви якунлари тўғрисида А. Ф. Добрининнинг ахборотини тинглади ва ана шу учрашувда КПСС делегациясининг фаолиятини маъқуллади. Учрашувда қатнашган қардош партиялар Осиё ва Тинч океан ҳавзасида тинчликни мустаҳкамлаш, кескинликни тугатиш, сиёсий иқлимни соғломлаштириш йўлларини биргаликда қидириб топиш учун кўп томонлама алоқаларни янада мунтазам ва хилма-хил алоқаларга айлантириш ниятида эканликларини изҳор қилганликлари муҳим аҳамиятга моликлиги айтиб ўтилди. Планетанинг мана шу жуда катта ва аҳоли энг зич жойлашган райони халқлари бундан ғоят манфаатдордирлар.

СССР Олий Совети палаталари Қонун лойиҳалари комиссиялари делегациясининг Хитой Халқ Республикасига визити якунлари тўғрисида Г. П. Разумовскийнинг ахбороти тингланди. Визит чоғида Халқ вакиллари Умумхитой мажлисининг тегишли комиссияси раҳбарлари билан, Хитойнинг бошқа арбоблари билан бўлиб ўтган учрашувлар ва суҳбатлар, ҳокимият олий органларининг фаолияти тўғрисида ахборотлар айрибошлаш ўртоқларча вазиятда ўтганлиги, мароқли ва фойдали бўлганлигидан мамнуният билдирилди. СССР билан ХХР ўртасида парламент алоқаларини, шунингдек ҳокимият маҳаллий органлари йўли билан алоқаларни янада кенгайтириш режалари ижобий баҳоланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида ички ва ташқи сиёсатнинг бошқа айрим масалалари ҳам кўриб чиқилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

16 июль куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский раислигида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлди.

Президиум йигирманчи чақириқ халқ депутатлари маҳаллий Советларига ва район (шаҳар) халқ судларига сайлов якунларини муҳокама қилди. Сайлов кампанияси яхши ташкилий-сиёсий даражада, меҳнаткашларнинг ижтимоий-сиёсий активлиги ўсганлиги, аҳолининг давлат ҳокимияти органларини тузишда манфаатдорлик билан иштироки вазиятида ўтганлиги айтиб ўтилди. Йиғилишларда бир қанча номзодларни муҳокама қилиш, истиқомат жойларидаги гражданларнинг йиғинларида, қишлоқ ва посёлка Советлари депутатлигига номзодлар кўрсатиш практикаси депутатликка номзодларнинг сайловчилар билан мулоқотда бўлишининг ноанъанавий формалари ривожлантирилди.

Шу билан бирга республикадаги барча маҳаллий Советлар сайловолди тадбирларини соддалаштиришга ва уюшмаган тарзда ўтказишга интилишни бартараф этдилар, сайлов тўғрисидаги қонунларда асослаб берилган демократик принципларни тўла рўёбга чиқаришга эриша олдилар, деб бўлмайди.

Президиум йигирманчи чақириқ халқ депутатлари маҳаллий Советлари зиммасига партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь ва июнь Пленумлари йўл-йўриқларига амал қилиб, ўз фаолиятини қатъиян қайта қуришга, ўзларига қарашли территорияларни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш, совет кишиларининг моддий ва маънавий талаб-эҳтиёжларини энг кўп даражада қондириш учун ўзларига берилган ҳуқуқлардан янада тўлароқ фойдаланишга эришиш, сессиялар, ижроия комитетлар ва доимий комиссияларнинг ишида демократлаштириш йўлини қатъиян ўтказиш, халқ депутатлари ваколатларини амалга ошириш учун зарур шарт-шароитларни вужудга келтириш вазифасини юклади.

Сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилиш тўғрисидаги Ўзбекистон ССР қонунларига риоя этиш юзасидан республика халқ депутатлари Советлари, министрликлари ва идораларининг ишлари кўриб чиқилди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Сув хўжалиги комиссиясининг раиси В. И. Сускин мазкур масала юзасидан ахборот берди.

Президиум Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри Қ. Сапаев, Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети раисининг биринчи ўринбосари В. И. Антонов, Ўзбекистон металлургия заводининг директори И. И. Овсюкнинг ҳисоботларини тинглаб, сув хўжалигини бошқариш қониқарсиз ташкил этилганлиги, давлат интизоми паст даражада эканлиги, қолоқ технологиялардан фойдаланилганлиги, инвестиция сиёсатида жиддий нуқсонларга йўл қўйилганлиги оқибатида республикада сув истеъмол қилишда Ўзбекистон ССРнинг сув тўғрисидаги қонунлари талабларига ва сув ресурслари соҳасида регионда вужудга келаётган кескин вазиятга мос келмайдиган даражада ҳамон исрофгарчиликка йўл қўйилаётганлигини уқтириб ўтди.

Қишлоқ хўжалигида суғориш ишларида сув жуда унумсиз сарфланмоқда. Сув хўжалиги ташкилотлари сувдан фойдаланиш учун белгиланган лимитларга риоя этилиши устидан таъсирчан контролни амалга оширмаяптилар, суғориш ва коллектор-дренаж системаларидан фойдаланиш сифатини оширишга қаратилган қатъий чораларни кўрмаяптилар. Ер ости чучук сувларининг камайиб кетиши ва ифлосланишининг олдини олиш тўғрисида чинакам давлат ғамхўрлиги кўрсатилмаяпти, ҳамма жойда артезиан қудуқларни пармалаш тартиби қўпол равишда бузилмоқда, хўжалик-ичимлик таъминотига мўлжалланган ер ости сув запаслари кўпинча суғориш учун сарфланмоқда.

Саноат, қурилиш, транспортда, коммунал-маиший соҳада фойдаланилаётган сувни тежаш учун таъсирчан кураш олиб борилмаяпти. Сув обороти таъминоти системаларини вужудга келтириш юзасидан министрликлар ва идораларга белгиланган топшириқлар мунтазам барбод этилмоқда, сув ҳавзаларига ташланаётган ифлос оқавалар ҳажми камаймаяпти.

Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари КПСС XXVII съездининг мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларини жадал ривожлантириш шароитида табиатни муҳофаза қилиш тадбирларининг биринчи даражали аҳамияти тўғрисидаги йўл-йўриқларидан зарур хулосалар чиқармадилар. Улар сувдан фойдаланишда исрофгарчиликка йўл қўяётган колхозлар, совхозлар, саноат корхоналари ва бошқа корхоналарнинг раҳбарларига нисбатан қаттиқ талабчанлик қилмаяптилар.

Президиум Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область Советлари ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетлари, министрликлар ва идоралар, иттифоққа бўйсунувчи корхоналар зиммасига ўн иккинчи беш йилликда сув ресурсларини тежаб-тергашни қатъиян кучайтириш ва улардан янада самарали фойдаланишга оид амалий тадбирлар ўтказиш, ер ости сув запасларини сарфлашда тартиб ўрнатиш, артезиан қудуқларни қазиш ва улардан фойдаланишнинг белгиланган қоидаларига риоя этилиши устидан контролни кучайтириш, Ўзбекистон ССРнинг сув кодекси қоидаларига қатъий риоя этилишини таъминлаш вазифасини юклади.

Республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига ўзига қарашли ташкилотларнинг иш услуби, методи ва формаларини, инвестиция сиёсатини КПСС XXVII съезди талабларини ҳисобга олган ҳолда қайта қуриш таклиф этилди. Ўн иккинчи беш йилликда ирригация ва коллектор-дренаж тармоқлари мақбул режимга ўтказилсин, эскидан ҳайдалиб келинган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ва обдон текислашга, дренажнинг мукаммал турларини қуришга, каналларни реконструкциялашга, замонавий материаллар ва ускуналар асосида суғоришнинг илғор технологияларини жорий этишга жуда катта эътибор берилсин.

Президиум Андижон область Ленин районидаги Кужган қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси А. Асқаровнинг ҳисоботини тинглаб, аҳолининг меҳнат ва ижтимоий-сиёсий активлигини ривожлантириш юзасидан қишлоқ Советининг иш тажрибасини маъқуллади ва уни кенг оммалаштиришни тавсия этди. Мазкур масалага оид қарор матбуотда эълон қилинади.

Мажлисда республика давлат ҳаётининг бошқа масалалари кўриб чиқилди ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилишда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг аъзолари А. Акбаров, Э. Алиев, Р. Отақўзиев (Уйғун), П. П. Мельников, Х. Нориев, Г. А. Стефановский, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, республика давлат агросаноат комитетининг раиси И. Ҳ. Жўрабеков қатнашдилар.

Мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

КАРОЙ ГРОС МОСКВАГА КЕЛДИ

Совет ҳукуматининг таклифига биноан ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Министрлар Советининг Раиси Карой Грос дўстона амалий визит билан 17 июль куни Москвага келди.

Внуково аэродромида уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

ҚАЙТА ҚУРИШДА ФАОЛРОҚ ИШТИРОК ЭТАЙЛИК

17 июль куни Тошкент шаҳар партия комитетида Ўзбекистон пойтахти оммавий ахборот воситалари ходимлари билан учрашув бўлиб ўтди. Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин йиғилганлар олдида нутқ сўзлади.

Учрашувда қайта қуриш жараёнини жадаллаштиришга, КПСС Марказий Комитети 1987 йил июнь Пленуми белгилаб берган вазифаларни бажаришга матбуот, радио ва телевидение ходимлари салмоқли ҳисса қўшишлари лозимлиги таъкидланди. Уларнинг бурчи принципиал, ҳалол бўлишдан, шаҳарда ва республикада юз бераётган воқеаларни ҳар томонлама ёритишдан, турли нуқсонларни очиб ташлаб социал адолатсизлик фактларига қарши муросасизлик билан кураш олиб боришдан иборат.

(ЎзТАГ).

БУТУНИТТИФОҚ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Барча даражадаги, барча бўғинлардаги партия ташкилотларининг ишини такомиллаштирайлик

ПРАВДА

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XIX Бутуниттифоқ конференциясини чақириш тўғрисида қарор қабул қилди. Конференция 1988 йилнинг 28 июнида Москвада ўз ишини бошлайди. Конференцияда муҳокама қилиш учун қуйидаги масалалар қўйилади:

1. КПСС XXVII съезди қарорларининг қандай бажарилаётганлиги, XII беш йиллик биринчи ярмининг асосий якунлари ва қайта қуриш жараёнини чуқурлаштириш юзасидан партия ташкилотларининг вазифалари тўғрисида.

2. Партия ва жамият турмушини янада демократиялаштириш тадбирлари тўғрисида.

Бу хабарни коммунистлар зўр қизиқиш билан кутиб олдилар. Улар таклиф этилаётган кун тартиби XXVII съезддан кейин партияда тўпланган сиёсий тажрибага якун ясаш, иқтисодий ва социал ривожланишнинг асосий йўналишлари бўйича ҳаракатимизга баҳо бериш, экономикани бошқаришни тубдан ислоҳ қилишнинг боришини, партия ва бошқа жамоат ташкилотларининг, давлат ва хўжалик органларининг қайта қуришдаги иштирокини таҳлил қилиш имконини беради, деб ҳисобламоқдалар.

КПСС Марказий Комитети коммунистларни конференцияга тайёргарликни юксак ғоявий-сиёсий ва ташкилий савияда ўтказишга чақирди. Бўлажак иш партия сафларини янада жипслаштириш, партия билан халқ бирлигини мустаҳкамлаш, революцион ижтимоий ўзгартишларни чуқурлаштириш белгиси остида ўтиши лозим.

Бизнинг янгиланиш ва қайта қуришга қаратилган ҳозирги йўлимиз моҳияти социализм кўпроқ бўлсин, деган қисқа ибора билан ифодаланиши мумкин. Социализм ғоят катта тарихий ютуқларга эришди, биз ҳаммамиз ана шу ютуқлар билан ҳақли равишда фахрланамиз. Ҳозирги босқичда асосий вазифа социализм афзалликлари ҳамда имкониятларини, унинг ғоят бой моддий ва маънавий потенциалини, унинг қудратли революцион жўшқинлигини мумкин қадар тўла-тўкис намоён этиш ва фойдаланишдан иборатдир.

Коммунистлар асосий имтиҳонни экономика соҳасида топширмоқдалар. КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорлари билан халқ хўжалигини бошқаришда кенг миқёсли ўзгартишлар жараёни бошланди. Партия ташкилотларининг зиммасига жиддий масъулият тушади. Бошланган ислоҳот иқтисодий биномизнинг барча қаватларига дахл қилади. Айни шу боисдан халқ хўжалигининг барча даражаларида, барча бўғинларида амалга оширилаётган ғоят катта ҳар томонлама иш партиявий-сиёсий жиҳатдан аниқ-пухта таъминланишини тақозо этади.

Меҳнат коллективларига кўпроқ мустақиллик берилаётган, ўзини-ўзи бошқариш принциплари тобора кенгроқ жорий этилаётган бир шароитда бошланғич партия ташкилотларининг роли айниқса ошмоқда. Ҳозир КПССда салкам 442 мингта бошланғич партия ташкилоти бор. Ҳар бир бошланғич партия ташкилоти меҳнат коллективининг чинакам сиёсий ўзаги эканлигини амалда кўрсатиб, жўшқин, қатъий, собитқадам ҳаракат қилиши муҳимдир.

Партия хўжалик, давлат ва жамоат органларининг ўрнини босишга қатъиян қарши чиқмоқда. Бунда унинг позицияси аниқ ва равшандир. Партия сиёсий раҳбарликни амалга оширади, тараққиётнинг бош истиқболини белгилаб беради. У социал-иқтисодий ва маънавий соҳалардаги асосий вазифаларни белгилаб беради, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, ижрони контрол қилиш ва текшириш билан шуғулланади.

Марказий Комитетнинг июнь Пленумида қайд этиб ўтилганидек, сиёсий ишда ташкилотчилик ва идеология фаолиятида янги ёндашувлар осонлик билан ўзлаштириб олинаётгани йўқ. Кимгадир ошкораликни ўрганиш қийин бўлмоқда, кимгадир танқид, матбуот чиқишлари мақбул бўлмаяпти, кимдир умуман фақат унинг фикри «бенуқсон» деб ҳисоблашга одатланиб қолган. Бу ҳол кўпинча халқнинг ошкора назорати остида бўлиб қолишдан қўрқадиган кимсаларга хос хусусиятдир. Демократия ҳамма нарсани жой-жойига қўяди —одамнинг кимлиги ва ким нимага қодир эканлиги яққол кўриниб қолади. Бунда янглишишга йўл қўймасликка ҳаракат қилиш, ошкоралик вазиятидан қайта қуриш манфаатларини кўзлаб эмас, балки ўзининг тор ғаразли мақсадларига эришиш учун фойдаланиб қолиш йўлидаги уринишларга қарши курашиш керак, албатта.

Совет жамияти сиёсий системасининг, давлат ва жамоат ташкилотларининг ўзаги бўлмиш партиянинг ўзи чинакам демократизм намунаси бўлиши лозим. Шунга асосланиб, XXVII съезд барча партия ташкилотларида рўй-ростлик, ошкоралик хос бўлган, чинакам партиявий ўртоқлик, юксак масъулият ва коммунистларнинг ўзаро талабчанлиги руҳи билан суғорилган соғлом, ишчанлик муҳитини вужудга келтириш зарурлигини кўрсатиб ўтди.

Кўпгина партия коллективларида ўз раҳбар органларини тузишда яна демократиялаштириш йўлидан дадил боришди. Район ва шаҳар партия комитетларининг секретарларини бир қанча номзод кўрсатилиб, яширин овоз бериш йўли билан сайлаш практикаси тобора кенг оммалашмоқда. Ишда коллективчилик принципи яна ҳам изчилроқ рўёбга чиқарилиши учун коллегиал раҳбарлик органларининг роли оширилмоқда. Ҳозир кўп пленумлар ва бюро мажлислари, партия йиғилишлари дабдабабозлик қилинмай, ишчанлик билан, рўйирост муҳокама қилиш муҳитида ўтмоқда. Танқидни бўғиш фактларига муносабат кескинроқ бўлиб қолди. Ички партия турмушини расмиятчилик, бюрократларча бузиш ҳолларининг тўпланиб қолган иллатларидан, ленинча нормалар ва принципларга, партиямизнинг демократик табиатига зид бўлган барча нарсалардан яна ҳам қатъийроқ тозалаш муҳим вазифадир.

Партия ташкилотлари съезд кўрсатмаларига амал қилиб, партия аъзосининг пок ва ҳалол қиёфаси учун талабчанликни кучайтирмоқдалар. Коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш КПССга қабул қилиш практикасини такомиллаштиришдан ажралмасдир. Бунда партияни тасодифий кишилардан, амалпарастлик ёки бошқа ғаразли мулоҳазалар билан унга кирувчи кимсалардан пухта ҳимоя қилиш учун яна ҳам кўпроқ талабчанлик кўрсатиш зарур.

Июнь Пленумида ўн учинчи беш йиллик экономикани бошқаришни тубдан қайта қуришнинг ҳал қилувчи босқичи бўлиб қолиши тўғрисида гапирилди. Аммо истиқбол тўғрисида бутун чоралар билан жон куйдира туриб, шу кунги вазифаларни ҳам бирон дақиқа бўлсада, унутиш мумкин эмас. Шу йилги топшириқлар бажарилишини албатта таъминлаш, иқтисодий ва социал соҳада ҳозирнинг ўзидаёқ сезиларли силжишларга эришиш, Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига социалистик мусобақани шунга қаратиш ҳар бир партия ташкилотининг ғоят муҳим бурчидир.

Революциямизнинг шонли санаси ниҳоятда муҳим тарихий марра бўлиб, ҳозир бутун совет халқи шунга тайёргарлик кўрмоқда. Меҳнат ғайратини кучайтириш, ҳар бир коллективнинг мумкин қадар кўпроқ ижодий самара бериши Октябрь санасини нишонлашимиз лозим бўлган асосий кўрсаткичлардир. Саноат меҳнатчилари йилнинг дастлабки ойларида йўл қўйилган жиддий қолоқликни бартараф этиб, июнь ойи охирларигача ишлаб чиқариш ҳажмини ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 3,5 процент ошира олдилар. Бироқ, шартнома асосида маҳсулот етказиб беришни яхшилаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, маҳсулотни янгилаш борасида ҳали кўп иш қилиш керак бўлади. Далаларда ўрим-йиғим ишлари кечикиб бошланди: бунда юксак даражада пухталик ва уюшқоқлик зарур. Социал-маданий ва маиший объектларни, айниқса уй-жойларни ўз вақтида топшириш кўпроқ куч-ғайратни талаб этади.

Йилни муваффақиятли туғаллаш биринчи навбатдаги партиявий вазифадир. Коммунист қаерда меҳнат қилмасин ва қандай иш билан шуғулланмасин, унинг авангардлик роли ҳозир айни мана шунда тўла намоён бўлади. Юксак ном унинг зиммасига олдинда бўлиш ва бошқаларни ўзига эргаштириш мажбуриятини юклайди.

XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси партия ва мамлакат турмушидаги ғоят катта воқеа бўлади. Коммунистлар учун бу конференция аслини олганда, асосий ишимиз қайта қуришда сиёсий имтиҳон бўлиб қолади. Биз барча амалий ишларни шундай бажаришимиз, бу имтиҳонни муносиб равишда топшириб, конференцияга яхши тажриба, реал натижалар билан борайлик, келажак учун сабоқ чиқариб олайлик.

(«Правда» газетасининг 17 июлдаги бош мақоласи).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўн биринчи беш йиллик ва 1986 йил ишлаб чиқариш топшириқларини бажаришда эришган муваффақиятлари, заводни ривожлантиришга, авиаремонт ишлаб чиқаришини такомиллаштиришга катта ҳисса қўшганлиги ва шаҳар ижтимоий турмушида фаол иштирок этганлиги учун граждан авиациясининг 243-заводи директори ўртоқ Николай Михайлович **Захаровга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган саноат ходими»** фахрий унвонини берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллик илмий-педагогик фаолияти, қишлоқ хўжалиги учун малакали мутахассислар тайёрлашдаги хизматлари учун Самарқанддаги В. В. Куйбишев номли «Ҳурмат белгиси» орденли қишлоқ хўжалик институти кафедрасининг мудири ўртоқ Соибжон **Салимбоевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган чорвачилик ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллик самарали илмий фаолияти, чорвачиликни ривожлантиришга катта шахсий ҳисса қўшганлиги ва коллектив ижтимоий турмушида фаол иштирок этганлиги учун Ўзбекистон ветеринария илмий-тадқиқот институтининг илмий ходими ўртоқ Рафаэль Лазаревич **Каспаров**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига

Аҳдга яраша

Денов районидаги Ленин орденли «Ҳазорбоғ» совхозининг Элмўмин Абрайқулов бошлиқ бригадаси аъзолари юбилей йилида 62 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 42 центнердан «оқ олтин» териб олишга аҳд қилишган.

Июль ойи ғўза парваришида муҳим палла эканлигини яхши тушунган бригада миришкорлари дала ишларини ҳар қачонгидан ҳам қизитиб юборишган. Улар шу кунгача ғўзаларга 4 марта ишлов бердилар, 3 марта минерал ҳамда маҳаллий ўғитлар билан озиқлантирдилар. Механизатор Қурбонназар Жўрақулов ва Нурмамат Шерназаров ҳамда Шерқобил Эшманов, Мансур Мусифулин каби миришкор сувчилар кунлик нормани 1,5—2 ҳиссага бажаришмоқда. Шунингдек, Сайёра Сатторова, Менгнора Абрайқулова, Гулсара Шерназаровалар ҳам зарбдор икки ойликда ибрат кўрсатиб меҳнат қилаётирлар. Айни пайтда барча майдондаги ғўзалар қийғос гуллаб, кўсаклай бошлади.

Т. ШАРИПОВ.

Шоналар гулга кирди

Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхознинг Қаюм Қурбонов бошлиқ 2-бригадаси аъзолари Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада қувончли ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Гектарлар ҳосилдорлигини 35 центнерга етказилиши кўзда тутилган. Шу кунларда бу ерда ҳар туп ғўзада 6-8 тадан гул пайдо бўлди. Бегона ўт босган карталар йўқ. Ниҳоллар машинабоп қилиб ўстириляпти. Уч марта сифатли ишлов берилиб, икки марта сувдан чиқарилди. Тошмат Аҳмедов, Ўрозгул Бойқўзиева, Ориф Ваҳобов, Ғафур Мамажонов, Эргаш Аҳмедов, Ғайрат Аширматов, Тожихол Аҳмедова сингари механизатор, сувчи ва колхозчилар дала ишларида пешқадам.

Т. МИРЗААҲМЕДОВ.

• Транспорт хизматини янада яхшилайлик!

БИРИНЧИ БЎЛИШ ҚИЙИН

• Қайта қуриш стахановчилари

Ҳамиджон Орифжонов— биринчи класс шофёр. Тошкентдаги 8-шаҳарлараро автобус паркида ишлаётганига 37 йил бўлди. Ўтган давр мобайнида у 4 миллион километрдан зиёд масофа босди. Бирон марта ҳам йўл қоидаси бузилиши содир бўлмади.

У республика шаҳар ва районларининг жойлашиши, ўзига хос хусусиятлари тўғрисида аниқ тасаввурга эга. Рулда хотиротларга берилиш хавфли. Ўз ўрнини ўғли Маъруфга бўшатиб, дам олишга чоғланган пайтларида у кўрган-кечирганларини хаёлидан ўтказди...

Янгиер-Бекобод трассасида шу куни машиналар қатнови кам эди. Йўл чеккасида ёнаётган нарса узоқдан элас-элас кўзга чалинди. Ҳамиджон йўловчиларга тўла автобуснинг тезлигини оширди.

Етиб келишганда ағдарилган юк машинаси аланга ичида ёнар, шофёр беҳуш, уч кишининг қўли синган эди. Нариро̆қда эса (афтидан, машина ағанаётганда кабинадан отилиб кетган) аёл киши ҳушсиз ётарди. Ҳамиджон эшикларни очиб юборди-ю, биринчи бўлиб воқеа содир бўлган жойга отилди. Дастлабки ёрдамдан сўнг аёл бироз ўзига келди-ю, безовталаниб атрофга аланглади: «Чемодан, чемоданим бор эди... Унда ишчиларнинг маоши...» Хайриятки, чемоданга ҳали ўт хуруж қилишга улгурмаганди. Омонатни безиён кўрган аёл яна ҳушдан кетди.

Авариядан жабр кўрганларнинг ҳаммаси автобусга олиниб, Бекобод шаҳар шифохонасига жойлаштирилди. Кейинги рейслардан бирида касалхонага бирров кириб ўтди. Лекин аёлни учратолмади. Уйига жавоб беришган экан. Врачларнинг айтишича, аёл соғлиғидан ҳам кўра чемодан тўғрисида кўп қайғурибди. Ахир унда оз эмас — 175 минг сўм пул бор экан-да. Шу боисдан бир кунча даволанган аёл тилхат ёзиб берибди-ю, касалхонадан чиқиб кетибди.

Бошқа бир воқеа... Туф десанг, тупугинг қотадиган аёзли кунлар. Унақа-бунақа шофёрнинг юраги дов бермайдиган об-ҳавода ҳам автобус графиги бузилмаслиги керак. Маълумотларга қараганда, «Тошкент—Туркистон — Қизил Ўрда» маршрутидаги йўлларнинг кўп қисми музлаган. Шу йўлдан ким биринчи бўлиб «от солади?» Корхона ҳайдовчиларининг беш минутли эрталабки йиғилишида шу масала кўндаланг қилиб қўйилди.

— Йўловчилар бизга мақтал, — деди ўшанда Ҳамиджон. — Рейсни қолдиришга ҳаққимиз йўқ. Таклифим — ғилдиракларга занжир боғлайлик. Агар ишонсангиз, йўлга биринчи бўлиб мен чиқсам.

— Бу гал ҳам ишончимизни оқлашингизга шубҳа йўқ, — деди автопарк директори йиғилганларга разм соларкан. — Дарвоқе биринчи бўлиш қийин. Дадил одам биринчи бўлиши мумкин. Орифжоновдан бошқа жиҳатларни ҳам ўргансак арзийди. Масалан, ҳар минг километр йўлга у белгиланган 14 ўрнига 7 сўмлик эҳтиёт қисм сарфлаяпти. Бензиндан, солярқадан қандай қилиб тежаб қолаётганини ўзидан эшитсак...

Эслашга арзигулик воқеалар оз эмас. 60-йилларда «ЗИЛ—127» маркали машина билан капитал ремонтсиз ва авариясиз 1 миллион 300 минг, 70-йиллар «Икарус—55»да 1 миллион километр зиёд йўл босиб ўтди. Беш йилликлар ғолиби бўлди. Коммунистик меҳнат зарбдорига учинчи ва иккинчи даража Меҳнат Шуҳрат ордени муносиб кўрилди. Меҳнат ветерани фаолияти бир неча марта республика, область шаҳар ташкилотларининг фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди. Суратлари республика Автомобиль транспорти министрлиги ва Оржоникидзе район партия комитети «Ҳурмат тахтаси»да. Ўнлаб шогирдлари айни пайтда ишлаб чиқариш илғорлари.

Лекин унга кечаги кундан кўра бугунни, эртани ўйлаш, шунга яраша режа тузиш ва уни қандай амалга ошириш ҳақида бош қотириш кўпроқ зарур. Партиямизнинг бутун ишни қайта қуриш изларига кўчириш, экономикани жадаллаштириш, инсон омилини активлаштириш юзасидан белгилаган тадбирларини ҳаётга татбиқ этишга у муносиб шахсий ҳисса қўшяпти. Нақд шахсий ҳиссаси нималардан иборат?

— Ҳали мақташга арзирли иш қилганимиз йўқ, — деди Ҳ. Орифжонов. —Ҳар бир ишчи ўз жойида тартиб ўрнатса, давлат маблағини тежаб-тергаса, виждонан ишласа кўпроқ бошқаларни ўйласа, шунинг ўзи қайта қуришнинг нишонаси.

У ҳақ гапни айтди. Ўзи ҳам худди шу йўлдан боряпти. Коммунист, ўз касбининг устаси Ҳамиджон Орифжонов Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига муносиб совға тайёрлашга аҳд қилиб, ҳозир август ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда. «Тошкент—Қарши» маршрути 475 километр, план бўйича 303 литр дизель ёнилғиси сарфланиши керак. У эса ҳар рейсдан 20 литрдан ёнилғи тежаш мажбуриятини бажариб келмоқда. Бир ойда саккиз марта рейсга чиқилиши ҳисобга олинса, тежалган бензин 160 литрни ташкил қилади. Йилига эса 1700 литр қимматли ёнилғи тежалади. Шу кўрсаткич у аъзо бўлган пудратчи бригадада ишлаётган 20 кишидан иборат коллективга қиёс қилинса-чи?! Бу тажриба автопарк бўйича қўлланса, тармоқ корхоналарида кенг ёйилса-чи!

Ҳамиджон Орифжонов ҳамкасблари билан навбатдаги йиғилишда ана шулар ҳақидаги мулоҳазаларини баҳам кўрмоқчи.

А. МАННОПОВ.

ҲАМ ҚУЛАЙ, ҲАМ ФОЙДАЛИ

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 28 апрель сонида босилиб чиққан «Якка тартибдаги меҳнат фаолияти тўғрисида»ги мақолада ана шундай меҳнат билан шуғулланиш учун гражданларга патент ёки рўйхатга олиш гувоҳномалари бериладиган, ҳамда бунинг учун ҳар йили тўланадиган солиқ миқдори белгиланган якка тартибдаги меҳнат турлари ҳақида хабар қилинган эди. У Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1987 йил 17 апрелда қабул қилган қарорига кўра белгиланган.

Яқинда бу ҳужжатларга айрим ўзгартишлар киритди.

Ўзбекистон ССР Молия министрлигига туғма инвалидлар, пенсионерлар, шунингдек олтмиш ёшли ҳамда ундан катта ёшда бўлган эркаклар, 55 ёшли ҳамда ундан катта ёшдаги аёлларга уларнинг истакларига кўра сунъий гуллар, тўқилган буюмлар, гулчамбарлар, мусиқа асбоблари тайёрлаш ва сотиш, қурилиш билан шуғулланиш, ускуналарни ремонт қилиш, уй-жойлар, далабоғ уйчалари, гаражлар ва бошқа хил иморатларни жиҳозлаш ва ободонлаштириш, дурадгорлик ишлари билан шуғулланиш, ҳамда дурадгорлик буюмлари ясаш, эшик ва мебелларга қоплама қилиш, қулфларни ремонт қилиш ва ўрнатиш, соатлар, чинни-фаянс идишлар, рўзғор машина ва асбоблари, радио-телевизион аппаратлар, мусиқа асбобларини ремонт қилиш, гражданларнинг буюртмаси билан суратга олиш ва бошқа фото ишлари бажариш, шахсий автомашина ва бошқа транспорт воситаси бўлганларнинг гражданларга транспорт хизмати кўрсатиши учун патент ёки рўйхатга олинганлик гувоҳномаси беришга рухсат этилди. Шунингдек, улар пойабзални тозалаш, мойлаш ва қолипга тортиш, гравюра ишлари бажаришлари, пичоқлар чархлаш, асбоблар ва бошқа буюмларни созлаш, стенография билан шуғулланишлари, машинкада ёзиш ҳамда муқовалаш ишларини бажаришлари, вокаль-ижрочилик, рақс тушиш фаолияти билан шуғулланишлари, музика хизмати кўрсатишлари, таом тайёрлашлари, тўй, тантана ва бошқа тадбирларда майда хизматлар (чой қўйиш, радио аппаратларини, мусиқа асбобларини бериб туриш ва бошқалар) қилиш билан шуғулланишлари мумкин. Медицина тарозиларида тортиш, шахсий автомашина ва бошқа транспорт воситаларига техника хизмати кўрсатиш ва ремонт қилиш, аквариум балиқларини урчитиш ва сотиш, зоологик озуқа тайёрлаш ва сотиш билан ҳам шуғулланиш мумкин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети янги кўрсатма билан хонадонларда нон ёпиш ва сотиш учун йиллик тўланадиган солиқни амалдаги 1400 сўм ўрнига 450 сўм қилиб белгилади. Шу муносабат билан республика Молия министрлигига ана шу ўзгаришларгача патент сотиб олган кишиларга амалда бўлган ҳамда янги жорий этилган солиқ миқдори ўртасидаги фарқни қайтариб бериш таклиф этилди.

- Коммунистик меҳнат зарбдори ҳақида ҳикоя қиламиз
- Илғорлар тажрибаси ҳамманинг мулки
- Йўловчилар саволи: нега маршрутли таксилар қатнов графигида узилишлар рўй беряпти?
- Муаммолар баҳамжиҳат ҳал этилиши керак
- «Ҳожатбарор» ҳайдовчиларнинг жилови тортилиши даркор

АВТОБУС НЕГА ГРАФИКДАН ЧИҚДИ?

Ишонасизми? 13-маршрут таксини турна қатор йўловчилар кутиб туришибди. Бирин-кетин бир эмас, уч ҳайдовчи ёнилғи қуйиш учун рулни Юнусободга бурди...

Қўлимизда автокорхона дирекцияси номига юборилган шикоят хатлари. Уларнинг аксариятида ҳаракат графиги бузилаётганлиги, йўловчилар соатлаб бекатларда туриб қолаётганликлари айтилганди.

Шаҳар Совети депутати А. Мирзараҳматованинг хатида 14-маршрут бўйлаб қатнайдиган тезюрар кичик автобуслар амалдаги графикни тез-тез бузаётганлиги маълум қилинади.

— Шикоятлар корхона маъмурияти, партия ташкилоти, бригадалар кенгашида муҳокама қилинади, — дейди Тошкентдаги 2-автотранспорт корхонаси бош инженери М. Зоҳидов. — Жумладан, депутатнинг сигнали ҳам ўрганиб чиқилди. Дарҳақиқат бу маршрутда график бузилганлиги тасдиқланди. Олой бозоридан Юнусободга бориб ёнилғи қуйиб келишга кетган вақт графикни бузганди. Бизда ҳанузгача ёнилғи билан таъминлаш масаласи муаммо бўлиб турибди. Корхонанинг ўзида ёнилғи-мойлаш станцияси қуриш мақсадга мувофиқ. Афсуски, бунинг иложи йўқ... Хуллас, бир муаммо иккинчисини келтириб чиқаряпти.

Автокорхона қурилганига роппа-роса 40 йил бўлди. Лойиҳа қувватига кўра бу ерга 60 та микроавтобус сиғади, холос. Бугунга келиб паркда 240 та «РАФ», учта автобус бор. Очиғини айтганда, автохўжаликда барча транспорт воситалари тўпланган пайтда тангадай бўш жой қолмайди.

Ҳар куни маршрутлар бўйича 211 та микроавтобус рейсга чиқади. Шу куннинг ўзида 15-20 таси техник носозлиги сабабли ремонтга қайтиб келади. Афсуски, уларни тезда созлаб линияга чиқариб бўлмайди. Территориянинг торлиги туфайли мавжуд 6 та ремонт ҳандағидан ташқари диагностика участкалари яратишнинг иложи йўқ.

Қиш мавсумида 20 та микроавтобус усти ёпиқ боксларда туриши мумкин. Қолган транспорт воситалари эса қор ва ёмғир остида қолиб кетади.

Йўловчиларни ҳамон бир савол қизиқтирмоқда: нега маршрутли таксилар қатнов графигида узилишлар рўй беряпти?

Амалдаги тартибга кўра, Иттифоқимизнинг бошқа республикаларида микроавтобуслар қатнайдиган маршрутлар орасидаги масофа 6-8 километрни ташкил этади. Лекин Тошкентда кўпгина маршрутларнинг узунлиги 15-20 километрга етади. Бирорта автобус линиядан чиқдими, интервал сезиларли чўзилиб кетади. Бу маршрутларнинг схемаларини қайта кўриб чиқиш ҳақида автокорхона раҳбарлари юқори ташкилотларга бир неча бор мурожаат этдилар. Аммо расмий хатларнинг кўпчилигига ҳатто жавоб ҳам олишолмади.

Фикримизнинг далили учун мисолларга мурожаат этайлик.

10, 11, 14, 18, 20, 27-маршрутларнинг схемаларини қайта кўриб чиқиш керак. Бу маршрутлар иқтисодий ҳисоб-китобларни инобатга олмаган ҳолда юқори лавозимдаги айрим раҳбарларнинг шошма-шошарлигига ва оғзаки буйруғига асосан очилган. Шунинг оқибатида бу маршрутларда қатнов графигидан чиқиш ҳоллари тез-тез учраб турибди.

9 та маршрут трассалари ҳаракат хавфсизлиги қоидаларига жавоб бермайди. Йўллар тор, шунинг оқибатида кўнгилсиз воқеалар ҳам содир бўлмоқда.

Корхона коллективи ички имкониятлардан тўлиқ фойдаланмаяпти. Ёнилғи-мойлаш материаллари танқис бўлиб турган бир пайтда исрофгарчиликка йўл қўйиляпти. Масалан, Ю. Абрамчев, Ф. Муҳиддинов, М. Пак сингари ҳайдовчилар юзлаб литр бензинни ортиқча сарфлаган. Албатта, улар моддий жавобгарликка тортилган. Келтирилган зарар миқдорида жарима тўлашган.

Энг ачинарлиси шундаки, корхонанинг ёнилғи-мойлаш станцияси йўқлиги туфайли транспортларга фақат кўчма «бензовоз»лар орқали ёнилғи қуйилади. Бу операция корхонадан бир неча километр узоқликда— Юнусободда бажарилади. Ҳисоб-китобларга қараганда автокорхона транспортлари бир ойда бензин қуйиш учун босиб ўтилган йўлга сарфлаган ёнилғи билан бир кун ишлай олади.

Корхонани янги техника билан таъминлаш ҳам эътибордан четда. Биринчи ярим йиллик мобайнида газ билан ишлайдиган 40 та «РАФ» микроавтобуслари олиниши кутилган эди. Автокорхонага ёнилғи фонди ажратилаётганида ана шу янги транспорт ҳисобга олиниб 135 тонна суюлтирилган газ фонди берилди. Ваҳолонки, ҳанузгача газ билан ишлайдиган транспортдан дарак йўқ.

Йил бошида корхонада Фрунзе район халқ контроли комитети текшириш ўтказди. Бу ерда 1986 йили 403 марта молия интизоми бузилгани, ҳар хил сабабларга кўра 29884 машина-куни йўқотилгани аниқланганди. Корхонанинг бу ишга масъул раҳбарлари тегишли жазоланган ҳам эди. Бундан қандай сабоқ чиқарилди? Шу йилнинг 5 ойи ичида 138 марта молия интизоми бузилганлиги қайд қилинди. Корхонада ҳалибери бундай камчиликлар пайи қирқиладиганга ўхшамайди. Шикоятлардан кўриниб турибдики, ҳайдовчилар ҳамон йўловчиларга қўпол муомалада бўлишмоқда, шахсий мақсадларда ўзбошимчалик билан маршрут линиясидан чиқиб, графикни бузишмоқда.

Ёздаги шу аҳвол, қишқировли кунларда аҳвол қандай кечади? Буни ҳозирдан ўйлаш, тегишли чора-тадбирлар кўриш талаб қилинади. Акс ҳолда графикнинг бузилишини тузатиш қийин бўлаверади.

Тошкентдаги 2-маршрут таксилар автокорхонаси хизмат қилиш хусусиятига кўра пойтахтда ягона ҳисобланади. Тошкент кўчалари бўйлаб қатнайдиган барча маршрутли таксилар — микроавтобуслар шу ерда жамланган. Меҳнаткашлар узоғини яқин қилишда тезюрар автобусларнинг хизмати катта эканлигини эътироф қилиш керак. Коллективнинг ютуқлари ҳам бор. Шу йилнинг беш ойида коллектив пассажир ташиш планини 105,9, фойда олиш планини эса 107 процент адо этди. 35 та маршрут бўйлаб хизмат кўрсатилаётган бўлса, уларнинг 20 таси «Намунали хизмат маршрути» деган номга сазовор бўлди.

Лекин кўриниб турибдики, корхонанинг муаммолари ҳам талайгина. Ана шу муаммоларни корхонанинг биргина ўзи ҳал эта олмайди. Тошкент шаҳар ижроия комитети, «Главташпассавтотранс» раҳбарлари ҳам бу ишга бош қўшсалар аҳолининг қатъий талаби қондирилар— йўловчиларга транспорт хизмати кўрсатиш сифати яхшиланар эди.

Д. ҚИРҒИЗБОЕВ.

• Меҳнатсиз даромадга йўл йўқ!

КЎЗЛАРИ ЙЎЛДА, ХАЁЛИ... ПУЛДА

ДАВЛАТ МАШИНАСИДА... САЙРГА

Ҳайдовчи Эргаш Ҳакимов бир ойлик командировкадан қайтиб келди. Биз уни 5 июнь куни соат иккиларда Қибрай томонга елиб бораётган пайтда тўхтатдик. ГАИ ходимлари йўл варақаси, ҳайдовчилик гувоҳномаси ва бошқа ҳужжатларни назоратдан ўтказгач, мақсадга кўчишди:

— Йўл бўлсин?

— Командировкадан келдим. Уйда бир ой бўлмадим. Жон ака, қўйиб юборинг. Хотинимни айлантиргани олиб кетяпман.

Ҳотамтой эрнинг илтифотини қаранг. Давлат машинасида иш пайтида хотинига хизмат кўрсатяпти, меҳру-садоқатини намоён қиляпти. 91—28 ТНС номерли «РАФ-2203» маркали машина ҳайдовчиси, «Ташметрострой» шофери Эргаш Ҳакимов иш пайтида ўз юмушлари билан юрган эди. Буни у ишлаётган корхона раҳбарлари, жамоат ташкилотлари қандай баҳолашади?

Худди шундай ҳолатни Коммунистик район, Охунбобоев номли совхоз агрономи Зокиржон Инсавалиев такрорлаётган экан. Уни иш пайтида «ВАЗ—2106» маркали шахсий машинасида шаҳар кезиб юрганида учратдик. Олдинига муомалада «осмондан» келган бу йигит кейинчалик вазиятни тушуниб ялинишга ўтди. Ўзини Қўйлиқдаги озиқ-овқат магазинининг директори қилиб таништирган Зокиржонни магазинга олиб кирганимизда бу ерда уни ҳеч ким танимади. Ана шундан сўнг агроном инсофга чақирувчи, виждонга даъват этувчи сўзларни гапиришга тушди. Бола-чақалар-у, ота-оналар ҳам тилга олинди. Қасамлар қасамларга уланиб кетди. Охир-оқибатда ўзининг иш жойини ва кимлигини айтишга мажбур бўлди. Зокиржон Инсавалиев ишлаётган совхоз қаёқда-ю, Қўйлиқдаги озиқ-овқат магазини қаёқда. Наҳотки у озиқ-овқат маҳсулотлари харид қилиш учун шунча йўл босиб келса? Унинг ишда бор-йўқлиги, хизмат вазифасини ва маъмурият топшириғини қай тарзда бажараётганидан кимнинг хабари бор?

«ҲОЖАТБАРОРЛАР»

Назарбек транспорт агентлигига қарашли 21—52 ТШЛ номерли «ГАЗ—53» машинаси Қибрай томонга елиб бораётганида тўхтатилди. Ҳайдовчи Шарифжон Рустамов шундай дейди:

— Мен Кўктерак бозоридан Абдуғани Қодировга қарашли 35 қўйни машинага юкладим ва Бекободга олиб кетяпман. Юкланган молнинг ҳужжатлари бор-йўқлигини сўрамаганман.

Қўй эгаси Бекобод район матлубот жамияти қассоби Абдуғани Қодиров эса гангиб қолди:

— Кўктерак бозоридан 35 та қўй олиб, Бекободга кетяпман. РайПОнинг пулига олганман. 4 минг сўм пул беришган. Бозорда расмийлаштириш эсимдан чиқиб қолибди.

Қўй кимники, машина кимники, ҳайдовчи нимага асосланиб олиб боряпти? Қассоб ҳақиқатан ҳам ўша идорада ишлайдими, йўқми? Билиш амри маҳол. 4 минг сўм пулни берган РайПО маъмурияти пул билан бирон ҳужжат бериши керак эди-ку. Қассоб А. Қодиров эса сотиб олинган қўйни кимгадир исбот қилиш учун қандайдир ҳужжат расмийлаштириши лозим-ку. Қўйнинг ҳар бирини неча сўмдан олган-у, РайПОга неча сўмдан топширишини ким билади дейсиз? Масаланинг иккинчи томони: ҳайдовчи Ш. Рустамов текинга олиб бормаётгандир? Назорат пайтида машинанинг счетчиги ишламаётгани, аниқроғи ишлатилмаётганлиги маълум бўлди.

Мўмай пулга ўрганган, йўқ жойдан йўндирадиган ҳайдовчилар анчагина. 04—56 ТНМ номерли «ЗИЛ—130» машинаси ҳайдовчиси Муродхўжа Маҳкамов иккита қорамолни Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозидан Қўйлиқ бозорига 20 сўмга олиб келган. Қорамол машинадан туширилаётган пайтда қўлга туширилган бўлсада, ҳайдовчи М. Маҳкамов бўш келмайди. У гўёки холис хизмат қилаётганлигини айтади.

Ҳайдовчилар Рихситилла Турсунов ва Александр Алпеевлар «ҳожатбарор»ларнинг бошқача турдан чиқиб қолишди. Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги автотранспорт корхонасига қарашли «23—57 ТНА» номерли «ГАЗ—24» машинаси ҳайдовчиси Р. Турсунов чимкентлик меҳмон Ё. Қулибоевни Эски шаҳардан «Россия» меҳмонхонасига олиб бориб қўйди. Ҳайдовчи икки сўмни ёнига солар экан, худди ҳеч нарса бўлмагандек, «пул керак эмас дегандим, ўриндиққа ташлаб кетди», дейди. А. Алпеев эса 2-автобус паркида ишлайди. «20—38 ТНА» номерли «Икарус—260» автобусида эрталаб 6 дан 20 минут ўтганда уч кишини Қатортол кўчасидан Аэропортга олиб борганида тўхтатилди. Ҳайдовчи ёзган тушунтириш хатида шундай сатрлар бор: «Учта солдатни йўл-йўлакай олиб кетдим. Пул сўрамадим. Ўзлари ташлаб кетишди».

Ўзлари ташлаб кетишган эмиш. Қандай яхши-я! Қанийди ҳар соатда шундай одамлар учраса?! Ҳайдовчи А. Алпеев ва Р. Турсуновлар бундан қувонишарди, албатта. Бундай «ҳожатбарор» ҳайдовчиларни инсофга чақирадиган, улар минган учқур отнинг жиловини тортадиганлар бор-ми? Улар ишлаётган идоралар маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотларининг раҳбарлари қаёққа қараяпти?

КАССАГА ЭМАС, КИССАГА

Катта Ўзбек тракти ҳар галгидек турли маркадаги машиналар билан гавжум. «77—87 ТШЛ» номерли «ЛАЗ—69-Б» автобуси биздан анча нарига бориб тўхтади. Бир оз муддатдан сўнг автобус ҳайдовчиси Садриддин Воҳидов келди. Суҳбат бошланди:

— Нечта билетсиз пассажир бор?

— Билетсиз пассажирим йўқ.

— Ростини айтинг?

— Иккита.

— Тўғрисини айтинг.

— Тўғриси... тўртта.

— Текшириб кўрамиз.

— Йигит сўзим. Олтита билетсиз пассажирим бор.

Ҳайдовчининг тутуруқсиз, пойма-пой гапларидан шу нарса аниқ бўлдики, у ўзини ҳимоя қилишга, айбини яширишга интиляпти-ю, уддасидан чиқолмаяпти. Автобусга чиқиб, билетлар текширилганда жами 9 билетсиз пассажир бор эди. Ҳайдовчига сотиш учун берилган билет кассадан қандай олинган бўлса шундайлигича турибди.

— Ҳозир учинчи рейсга қатнаяпман. Эрталабдан буён уч марта Тошкентга келдим ва учинчи марта қайтиб кетяпман. Одам кам бўлгани учун билет сотмадим, — дейди Калинин автокорхонаси шофери С. Воҳидов.

Дарҳақиқат, одатда Тошкент шаҳридан пассажирлар тушдан кейин кўпайишади. Тушгача ҳайдовчи ўз қўлидаги билетдан сотмаган бўлиши мумкин. Аммо, область атрофидаги район ва хўжаликлардан тушгача одамлар шаҳарга тушишади-ку. Демак, ҳайдовчи С. Воҳидов у ёқдан келишда ҳам, бу ёқдан боришда ҳам билет сотмаган, кира ҳаққини кассага эмас, киссага урган.

Тошкент—Самарқанд маршрути бўйича йўлга чиққан 50—46 СНМ номерли «Икарус—250» автобуси соат 15 дан 30 минут ўтганда Тошкент автостанциясидан йўлга чиқди. Текширув ўтказилганда саккиз пассажирга ҳайдовчи билет сотгани, шундан тўрттаси жойсиз кетаётгани аниқланди.

Узоқ масофага йўлга чиққан автобусларга жойсиз йўловчи олинмаслиги, бу хавфсизлик техникасига мутақо зидлиги ҳаммага маълум. Билетлар пассажирларга Самарқандгача эмас, Сирдарёгача —94 тийин қийматда сотилган. Худди шундай ҳолат 28—01 СНЕ номерли «Икарус—250» автобусида ҳам содир бўлди. Ҳайдовчи И. Моркусев автостанциядан чиқиш пайтида олган уч йўловчига билет сотмаган.

14—65 ТШМ номерли «Икарус—250» автобуси ҳайдовчиси А. Аббасовнинг хатти-ҳаракати ҳаммасидан ошиб тушди. Бухоро —Тошкент маршрутидан қайтиб Тошкент метросининг Собир Раҳимов станцияси олдида пассажирларни тушираётиб, билетсиз пассажирлардан пул йиғаётган пайтда учратдик.

Имкониятини топса олғирлар юлғичлигини қилаяпти. Улар бундай пайтда фурсатни бой беришмайди. Ҳар қандай кичик имкониятдан ҳам жон-жаҳди билан фойдаланишади. Аммо, уларга бундай имкониятни кимлар яратишяпти? Автостанцияда эртадан кечгача одам тирбанд. Билет ололмаган пенсионерлар, ёш болали оналар, зарур иш билан йўлга чиққан кишиларнинг жони ҳалак. «Ишбилармон» кассирлар эса юқорида кўрсатилган рейсларидагидек билетларни тўлиқ сотишмайди. Жойларнинг бир қисми ҳайдовчилар учун сақланади. Автостанция билан автобус парклари ўртасидаги бундай «иттифоқ» йўловчиларнинг асабларини қанчалик қақшатса, ҳайдовчилар чўнтагини текин даромад билан шунчалик қаппайтирмоқда. Бундай қонунсизликка қатъиян барҳам бериш зарур.

Н. ЖЎРАЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбири.

Ғ. БОЛТАБОЕВ,
Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси Давлат автоинспекцияси ходими.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ЖАМОАТЧИЛИК—КАТТА КУЧ»

Газетанинг шу йил 4 июнь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада «Бухоро-Қоракўл-Олот» маршрутларида қатнайдиган автобуслар ва автостанцияда тартибсизликлар рўй бераётганлиги танқид қилинган эди.

— Танқидий мақола Свердлов, Қоракўл, Олот автостанцияси коллективлари ўртасида муҳокама қилинди, — дейилади БУХОРО ОБЛАСТЬ АВТОТРЕСТИдан олинган жавобда. — Мақолада келтирилган фактлар тўғри, айбдорлар жазоландилар. Билет кассалари ва йўловчиларга хизмат кўрсатиш ишларини ёмон ташкил этганлиги учун Свердлов автостанцияси бошлиғи Т. Ёдгоровга қаттиқ ҳайфсан берилди. Мазкур автостанция катта диспетчери Б. Максудовга ҳам қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди. Йўловчиларга қулайлик яратиш мақсадида «Бухоро-Олот», «Бухоро-Қоракўл» маршрутларида рейслар сони кўпайтирилди.

* * *

Газетанинг шу йил 20 май сонида босилган «УВОЛИ ТУТМАЙДИМИ!» сарлавҳали фотоайбномада Урганч нон комбинатидаги дастгоҳлар ва ускуналарнинг бир қисми умуман яроқсиз ҳолга келганлиги, ишларнинг асосий қисми қўлда бажарилаётганлиги ва нонларнинг сифатсизлиги каби камчиликлар кўрсатиб ўтилган эди. Ушбу фотоайбнома юзасидан УРГАНЧ НОН КОМБИНАТИдан олинган расмий жавобда қайд этилишича, бу масала корхона очиқ партия йиғилишида муҳокама қилинган. Нуқсонларни бартараф этиш юзасидан чора-тадбирлар белгиланган.

Дунё овози

Зўр таассурот

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТЎҒРИСИДА АМЕРИКАЛИК ИҚТИСОДЧИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК. КПСС Марказий Комитети Пленумида Бош секретарь Михаил Горбачевнинг доклади ва тасдиқланган «Экономикани бошқаришни тубдан қайта қуришнинг асосий қоидалари» менда зўр таассурот қолдирди — деди Филадельфиядаги Пенсильвания университетининг экономика профессори, «Планэкон» тадқиқот корпорацияси директорлар кенгашининг раиси Герберт Левин. АҚШда Совет Иттифоқи бўйича нуфузли мутахассис ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди: «Михаил Горбачевнинг нутқи ҳам, Пленум ҳужжатлари ҳам СССРнинг сиёсий раҳбарияти бугунги кунда совет экономикаси дуч келаётган ва қайта қуриш тақозо этаётган проблемалар кўламларини аниқ-пухта англаётганлигидан далолат беради. Мазкур ҳужжатлар бу йўлдаги муҳим қадамлар бўлади».

«Совет раҳбарияти, — деб давом этди профессор, — экономика, сиёсат ва социал проблемалар ўртасида узвий боғлиқлик мавжудлигини тушунади. Ислоҳотни амалга ошира бошлаш учун жамият турмушининг мана шу барча уч соҳасида ўзгаришлар қилиш зарур. Мамлакатингиздаги ислоҳотларнинг яна бир жиҳатини мен ғоят муҳим деб ўйлайман. Бу ислоҳотларга узил-кесил ҳал этилган келгусида ўзгартирилмайдиган жараёнлар деб қаралмаяпти. Афтидан ислоҳотларнинг бутун жараёни диалектик ривожланишда амалга оширилиши кўзда тутилмоқда».

«Кўпгина кишилар, айниқса АҚШ ҳукуматидаги кишилар шу кунларда Совет Иттифоқи бўйича мутахассисларга, шу жумладан менга: «қайта қуриш АҚШ учун фойдалими?» — деган бир хил саволни бермоқдалар. Мен қайта қуриш АҚШ учун нафли деб ҳисоблаётган кишилар томонида қатъий турибман, —деди профессор — Дунё бирмунча хавфсиз маскан бўлиб қолади. Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар оқилона йўлга қўйилган сари, ядро қуроли мавжуд бўлган ҳозирги дунё шунчалик хавф-хатарсизроқ, бўлади, унда яшовчи кишилар ўзларини шунчалик осойиштароқ ва дадилроқ ҳис этадиган бўладилар.

(ТАСС).

АДР КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ ЛОЙИҲАСИ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

КОБУЛ. (ТАСС). Умумхалқ муҳокамасига қўйилган АДР Конституциясининг лойиҳаси афғон матбуотида эълон қилинди. Ҳужжатнинг кириш қисмида, жумладан кейинги йилларда мамлакатда амалга оширилган илғор революцион ўзгартишлар олий мақсадга — Ватаннинг равнақи ва халқнинг бахт-саодатига эришиш учун қулай шарт-шароитлар яратиб берганлиги таъкидланади. Афғон халқи хавфсизликни, миллий суверенитетни мустаҳкамлаш ва мамлакатнинг территориал бутунлигини ҳимоя қилиш ҳамда халқнинг тарихи, анъаналари ва урф-одатларини эътиборга олиб, миллий яраш ва бирликка эришиш, социал адолат ва тенгликни таъминлаш, миллий экономикани ривожлантириш, халқнинг турмуш даражасини ошириш, АДРнинг халқаро майдондаги роли ва обрў-эътиборини кўтариш мақсадида ушбу Конституцияни қабул этади. Бинобарин, деб таъкидланади ҳужжатда, биз мамлакатдаги ва ҳозирги дунёдаги тарихий ўзгаришларни англаймиз, ислом принципларига амал қиламиз, Афғонистоннинг конституцион ривожланиши давомийлигини сақлаб қоламиз, БМТ Уставига ва инсон ҳуқуқлари умумий декларациясига ҳурмат изҳор этамиз.

Конституция лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига қўйилиши муносабати билан АХДП Марказий Комитети, АДР Революцион Кенгаши, Министрлар Кенгаши ва бир қанча жамоат ташкилотларининг афғон халқига мурожаатномасини ҳам бугун газеталар босиб чиқаришди. Бизнинг мамлакатимиз, деб таъкидланади ҳужжатда, озодлик ва мустақиллик йўлидан, яраш йўлидан ривожланишнинг янги босқичига кирди. Конституция лойиҳаси халқнинг яхшироқ турмушга, тинчлик ва бирликка бўлган иродасини ифодалайди, аҳоли барча социал табақалари ва группаларининг, Афғонистондаги барча элатлар ва қабилаларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади.

Афғонистон суверен, қўшилмаган, бетараф, тинчликсевар ислом давлати бўлиб қолиши керак, дейилади сўнгра. АДР тинчликсевар давлатлар билан алоқаларни кенгайтиришга, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан анъанавий дўстлик муносабатларини мустаҳкамлашга бундан буён ҳам куч-ғайрат сарфлайверади.

Ҳужжатда конституция лойиҳасининг муҳокамаси мамлакатда яраш ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш учун курашда халқни жипслаштириш ишига хизмат қилади, деб ишонч билдирилади.

ТАСС ахбороти

17 июль Москва вақти билан соат 5 дан 20 минут ўтганда Совет Иттифоқида Семипалатинск районидаги полигонда қуввати 20 килотоннадан 150 килотоннагача бўлган ер ости ядро портлатиши амалга оширилди.

Мазкур синов ҳарбий техникани такомиллаштириш мақсадида ўтказилди.

• *«Совет Ўзбекистони» давра суҳбати*

КПСС XXVII съезди ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил июнь Пленумида жадаллаштириш улуғвор программасини рўёбга чиқариш учун жўшқин бунёдкорлик ишлари зарурлиги ўртага қўйилди. Ҳақиқатан ҳам бугунги кундаги ишларимиз истиқболга қаратилган. Истиқбол — бу совет халқи интеллектуал, маънавий кучларининг мисли кўрилмаган равнақ топиши, юрт бойлиги, ҳар бир оиланинг фаровонлиги, бахтиёрлиги, жонажон заминимизнинг гўзаллиги ва ободлигидир.

Сув, ер, ўрмон ва минерал ресурсларини муҳофаза қилиш ҳамда улардан оқилона фойдаланиш, осмон ҳавзасини ифлослантиришдан сақлаш, ёввойи жониворларни ва балиқ запасларини урчитиб кўпайтириш муҳим. Бироқ бунга айрим министрликлар, корхоналар, муассаса, колхоз ва совхозлар етарли эътибор бермаётирлар. Шу хусусда «Совет Ўзбекистони» газетаси редакциясида «ЭКОЛОГИЯ, ИҚТИСОД, МАЪНАВИЯТ» мавзуида давра суҳбати бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон табиатни муҳофаза қилиш республика Совети правлениеси президиуми раисининг ўринбосари О. АЛИМОВ, Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари М. ШАРИПОВ, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Асқад МУХТОР, Ўзбекистон ССР Гидрометеорология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш республика бошқармаси бошлиғининг ўринбосари В. КОНЮХОВ, Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-тадқиқот институтининг директори, медицина фанлари доктори Т. ИСКАНДАРОВ иштирок этдилар.

Авлодлар манфаатини кўзлаб

О. АЛИМОВ — Давра суҳбати мавзуи шу бугунги кунимиз учун ғоят актуалдир. Боиси, табиатни муҳофаза қилиш, экологик тарбия хусусида аҳволимиз анча мураккаблашди. Энди табиат ҳақида жиддий ўйлашимиз керак. Қайғуришнинг, чинакамига ишлашнинг вақт-соати етди.

Кейинги йилларда халқ хўжалигини бошқаришда йўл қўйилган нуқсонлар табиатнинг ҳолатига ҳам таъсир кўрсатмай қўймади. Хўжаликни экстенсив метод билан бошқариш, сансалорлик, илмий асосланган формалардан чекиниш кўп миллионлаб гектар ерларнинг шўрланишига, сув ва шамол эрозиясига учрашига олиб келди. Минерал ўғитлардан, заҳарли химикатлардан ўринсиз фойдаланиш туфайли замин ўзининг моддий неъматини йўқотмоқда. Сув ресурсларидан оқилона фойдаланмаслик оқибатида Орол денгизи қуриб боряпти. Дарёларимизга завод ва фабрикалардан, шаҳарлардан ва қишлоқ хўжалиги далаларидан ифлосланган сув оқяпти. Тоғ ва ўрмонлардаги дарахтлар аёвсиз кесиляпти, ҳайвонот дунёмиз кундан-кунга озайиб боряпти. Бу республикамиз партия, совет, хўжалик органларининг зудлик билан чора-тадбир кўришини тақозо этади.

Тўғрисини айтиш керак, ўтган йили ҳавони ифлослантириш даражаси бирмунча пасайди. Фарғона, Самарқанд, Сирдарё, Наманган, Андижон областларида атмосферага заҳарли моддалар чиқариш камайди. Наманган ва Сирдарё областлари эса заҳарли химикатларни кам ишлатмоқда. Кўпгина районлар қишлоқ хўжалик ишларида биологик усулдан фойдаланмоқда. Буни маъқуллаш ва оммалаштириш керак.

Яна бир мисол. Табиатни муҳофаза қилиш республика жамияти Совети 1985 йилдан бошлаб республика Гидрометеорология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бошқармаси, Автомобиль транспорти министрлиги, Ички ишлар министрлиги билан ҳамкорликда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш билан боғлиқ ишларни ташкил этган энг яхши автокорхоналар конкурсини эълон қилди. Кўпгина раҳбарлар конкурсга жиддий киришдилар, бу яхши самаралар берди. Агар 1984 йилда, яъни конкурсдан илгари автомашиналарнинг 80 проценти нормадан ташқари заҳарли газлар чиқарган бўлса, ўтган йили бу 21 процентга қисқарди. Шу йилнинг ярим йиллик маълумотларида 17 процентни ташкил этди. Афсуски, бундай конкурсда Қорақалпоғистон АССР, Самарқанд, Хоразм, Навоий, Сурхондарё областлари автокорхоналари иштирок этмади.

В. КОНЮХОВ — Тўғри, бу борада бирмунча ютуқларимиз бор. Лекин ҳали кўп иш қилиш лозим. Бир мисол келтирмоқчиман. Бухоро областида химия, нефть-химия, металлургия сингари йирик корхоналар йўқ. Шундай бўлса-да, бу ерда атроф-муҳитга етарли эътибор берилмаяпти. Бунинг боиси нимада? Бухоро шаҳридаги айрим корхоналарда ҳамон маънавий ва жисмоний эскирган дастгоҳлардан фойдаланиляпти. Биз республика Бинокорлик материаллари саноати министрлиги раҳбарларига Когон шаҳридаги графит-гипс комбинатининг аглопорит блокини ёпишни, гипс ишлаб чиқаришни 1 сентябргача тўхтатишни таъкидлагандик. Аммо улар гипс ишлаб чиқаришнинг бошқа усулларини қидириб топиш юзасидан чора кўрмаётирлар. Уни шу ҳолатда ишлаб чиқаришга эса йўл қўйиб бўлмайди.

Шу ўринда республика Қурилиш министрлиги фаолияти ҳақида тўхталмоқчиман. Министрлик раҳбарлари атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ишлари билан қизиқмайдилар . Темир-бетон буюмлари ишлаб чиқариш ҳамда 6-керамзит заводларида бўлганимизда тозалов қурилмаларининг бирортаси ишламаётганлигининг гувоҳи бўлдик.

Бундай нуқсонлар республика Энергетика ва электрлаштириш министрлиги корхоналарида ҳам мавжуд. Биргина Янги Ангрен ГРЭСининг ўзи катта хавф туғдирмоқда. Ана шу корхона туфайли Олмалиқ, Оҳангарон, Ангренда атмосферанинг ифлосланганлиги кузатилди. Агар ГРЭС тўлиқ қувват билан ишга тушгудай бўлса, унинг заҳарли моддалар ишлаб чиқариши икки баравар ортади.

О. АЛИМОВ —Яшил зоналарни кенгайтириш, ўрмонлар, боғлар барпо этиш, чўлларни дарахтзор қилиш, шаҳарлар, бошқа аҳоли пунктларини кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш республикамизнинг қуруқ ва иссиқ иқлимий шароитида атроф-муҳитни соғломлаштириш, ерларнинг унумдорлигини ошириш, одамлар турмуш шароитини яхшилашнинг энг ишончли йўлидир. Шу мақсадда Ўзбекистон Табиатни муҳофаза қилиш жамияти республика барча аҳолисига мурожаат билан чиқди. Икки ойлик давомида 133 миллион дарахт ўтқазилди ёки топшириқ 124 процент адо этилди. Тошкент, Фарғона, Жиззах областларида план 1,5—2 ҳисса орттириб бажарилди. Боғлар яратиш бўйича план ҳам уддаланди. Аммо Навоий, Сурхондарё, Андижон областларининг, айрим министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари бу ишга енгил-елпи қарадилар. Токзорлар яратиш плани эса бажарилмай қолди.

Яна бир муҳим муаммо бор. Бу Угом — Чотқол зонасини миллий боққа айлантириш муаммосидир. Ноёб масканнинг ҳавоси мусаффо, суви шифобахш. Уни қадрлашимиз ва ардоқлашимиз керак. Афсуски, биз мана шундай сўлим масканнинг қадрига етмаяпмиз. Бу ишни вақтида тўғрилаб олмасак кейин афсусланишимиз турган гап.

М. ШАРИПОВ — Тўғри айтасиз, бу борада кўп иш қилишимиз керак.

О. АЛИМОВ — Республикамиз ёзувчилари Орол денгизини сақлаб қолишда жонкуярлик кўрсатишяпти. Шу билан бирга улар табиатни муҳофаза қилишга ҳам яқиндан ёрдам бермоқдалар. Бу яхши. Лекин она табиатимизни, муқаддас заминимизни булғаётган одамларга нисбатан зарур чора-тадбир кўролмаяпмиз. Ўзингиз ўйлаб кўринг. Бир корхона атроф-муҳитни заҳарлайди, жарима солинади. Жарима давлат ҳисобидан тўланади, тамом—вассалом. Хўш, бу жарима, умуман шу каби жарималар ўша бошлиқнинг чўнтагига таъсир этадими? Албатта, йўқ! Шунинг учун бу борада янги Қонун ишлаб чиқилиши керак, деб ўйлайман.

М. ШАРИПОВ — Фикрингизни мен ҳам қўллабқувватлайман. Кейинги икки йилда қанчадан-қанча жарималар солинди, лекин нафи бўлмаяпти.

О. АЛИМОВ — Шунинг ўзи давлатга катта иқтисодий зарар келтираётибди. Оқибатда муқаддас тупроқ заҳарланяпти.

Т. ИСКАНДАРОВ — Табиатни заҳарлаш борасидаги зарарни раҳбарлардан ундириб олиш бирдан-бир тўғри йўлдир. Ҳар бир раҳбар план, сифат ва кўрсаткич учун жавобгар. У раҳбарлик қилаётган корхона ҳавони булғайдими, сувни ифлослантирадими, барибир планни ўйлайди. Ваҳолонки, атроф-муҳитни муҳофаза этишга ажратилган маблағдан ҳатто фойдаланилмайди ҳам.

А. МУХТОР — Бу ҳақда раҳбарлар талаб ҳам қилишмайди.

Т. ИСКАНДАРОВ —Ҳамма иллат шунда-да, Қонунда иқтисодий кўрсаткич кўрсатилиши керак. Планни ошириб бажарган корхонага мукофот берамиз, ундан нега ҳавони булғадинг, оқава сувларни канал ва дарёларга оқиздинг, деб сўрамаймиз.

Иккинчи масала ҳам бор. Табиатни хавф остига қўяётган корхоналарга жарима солиб, уларнинг ишларини маъмурий органларга оширамиз. Лекин бу ишларимиз изсиз қолиб кетяпти.

А. МУХТОР — Буни сўрайдиган одам борми ўзи?

В. КОНЮХОВ — Талабчанликни оширсаккина мақсадга етамиз. Бу ерда Қонун ҳақида гап бўлди. Мен ҳам қўшиламан. Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги Қонунларимизни бирлаштиришнинг пайти келди. Бу борадаги Қонунларни қайта ишлаб чиқиш керак. Табиатга, атроф-муҳитга зарар етказган корхонага ёки айрим шахсларга 100 сўм жарима соламиз. Шу ҳам жарима бўлдими? Юз сўм жарима тўлаган айрим кимсалар табиатга ундан ҳам йирикроқ қирон келтириш пайидан бўлади.

Т. ИСКАНДАРОВ — Республикамизда экологик хавфнинг юзага келишига ўзимиз айбдормиз. ЮНЕСКОнинг «Инсон ва биосфера» программаси бўйича Ўзбекистон миллий комитети 1979 йилдан бери ишлаб турибди. «Атроф-муҳитнинг ифлосланиши ва унинг биосферага таъсирини ўрганиш» 14-лойиҳаси мазкур программа таркибига киради. Ҳозирги вақтда лойиҳа юзасидан ишланмаларни амалга оширишда 25 илмий муассаса иштирок этаётир. Бизнинг институтимиз эса мувофиқлаштирувчи ва етакчи муассасадир.

Институтимиз олимлари кўпгина шаҳар ва қишлоқларда бўлиб, атмосфера ҳавоси, тупроқ ва сув объектларининг ифлосланганлигини кузатмоқдалар. Бу ифлосланиш саноат объектларида экологик хавфсиз технологияни ва зарурий тозалаш иншоотларини суст жорий қилаётган, қишлоқ хўжалигида заҳарли химикат ва минерал ўғитларни ўйламай-нетмай, санитария қоидаларига риоя этмай қўллаётган министрлик ва корхоналарда рўй бераётир. Бу ерда анчамунча мисоллар келтирилди. Бундай мисолларни яна давом эттириш мумкин. Лекин гап бунда эмас. Асосий нарса унинг олдини олишдадир.

Институтда ўтказилаётган тадқиқотлар тупроқда, сувда, ҳавода, озиқ-овқат маҳсулотларида кўплаб препаратларни гигиеник нормалаштириш, анчагина янги препаратларни токсикологик жиҳатдан баҳолаш имконини берди, қишлоқ хўжалигида заҳари камроқ, инсон учун хавфи озроқ кимёвий бирикмалар жорий этилаётир.

Шу ўринда бутифосни тақиқлаш борасидаги меҳнатимиз зое кетмаганлигидан хурсандмиз. Негаки, бир неча йилдан бери бу заҳарли дори ҳақида ташвишланиб гапирдик, айрим масъул лавозимдаги раҳбарлар қулоқ солишни истамадилар. Ниҳоят уларни кўндиришга мажбур бўлдик.

О. АЛИМОВ — Бутифос — энг заҳарли доридан бири.

Т. ИСКАНДАРОВ —Шунинг учун ҳам ўша шахсларга «Майли бутифосни сепиш керак деяпсизлар, қани ўша маҳалда ўзларингиз далада бўлинглар-чи?! — дедик. Йўқ, раҳбарлар ўзларини олиб қочишди.

А. МУХТОР — Бутифос тақиқлашга тақиқланди-ку, айрим колхоз-совхозларда у ҳамон сақланаётганлиги ҳақидаги сигналлар ҳам йўқ эмас.

О. АЛИМОВ — Бу ҳақ гап. Республика Давлат агросаноат комитети бу борада жиддий қайғуриши керак. Қайси бир хўжаликда сақланаётганлиги маълум қилинса ана шу хўжалик, район раҳбарларини жиддий жавобгарликка тортиш масаласини қўйиш зарур.

Т. ИСКАНДАРОВ — Назоратни янада кучайтириш ўз соғлиғимизга эътибор демакдир.

ЭКОЛОГИЯ, ИҚТИСОД, МАЪНАВИЯТ

КПСС Марказий Комитети мамлакатнинг бир қанча районлари ва саноат марказларида экологик вазият нормаларида қўпол равишда бузилишига йўл қўйилаётганлигини сира тоқат қилиб бўлмайдиган аҳвол деб ҳисоблаб, министрликлар ва идораларнинг раҳбарларидан, иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларининг, халқ депутатлари область ва ўлка Советларининг раҳбарларидан шу масалаларга муносабатни тубдан ўзгартиришни, экологияни соғломлаштириш билан алоқадор вазифаларни ўз вақтида, тўла ҳал этиш борасидаги ишларни анча кучайтиришни талаб қилди.

(КПСС Марказий Комитетининг «Мамлакат бир қанча районлари ва саноат марказларидаги экологик вазият тўғрисида»ги қароридан).

Табиатга муҳаббат уйғотиб

А. МУХТОР — Табиат, экологик тарбия ҳақида гап борар экан, бу ерда ташвиш билан қайд этилган муаммолар кўплигига қўшиламиз. Ҳақиқатан атроф-муҳитни муҳофаза қилишга етарли эътибор бермаяпмиз. Бу ниманинг оқибати. Ўз-ўзидан маънавиятга бориб тақалади. Ўзингиз ўйлаб кўринг: кейинги ўн-ўн беш йил ичида ёш авлодни она табиатни асраш, ардоқлашга ўргата олдикми? Уларда табиатга нисбатан меҳр-муҳаббат уйғотдикми? Афсуски, йўқ!

Партиямиз қайта қуриш, жадаллаштиришга алоҳида эътибор беряпти. Унинг дастлабки самаралари саноатда, қишлоқ хўжалигида ўз аксини топяпти. Лекин бу тадбир бир-икки йилга мўлжалланган эмас. Айрим янги муаммолар юзага келмоқда. Онг, турмуш, яшаш тарзи шароити жиддий равишда ўзгармоқда, ривожланишга халақит бераётган нарсалар бартараф этилмоқда.

Табиатни меҳр билан сева олмаганимиз туфайли Орол денгизи қуриб бормоқда. Ахир, денгиз қуриса не талафотлар олиб келишини биламизу, яна сукут сақлаймиз. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ва қўшни Тошовуз областларида экологик ҳолат бузилиб боряпти. Қанча-қанча гектар ерлар шўрланиб, ҳосилдорлик пасайяпти. Боғ-роғлар куряпти. Яшил майдонлар узра оппоқ туз ёғиляпти. Бу эртанги кунимизни кўра олмаслик, фарзандларимиз истиқболини ўйламасликдир.

Яқин йилларгача сарҳил мева ва сабзавотларни узоқ шаҳарларга элтиб сотишга қизиқувчилар кўп эди. Эндичи? Тошкентнинг қайси бир бозорига кирманг нарх-наво осмонда. Бу ҳам майли-я. Ўрик, гилос, нок борган сари йўқолиб боряпти.

Китобхонлар билан учрашувларда шундай манзарани кузатдим. Айрим ёшлар бадиий асарларда баён этилган табиат манзараларини қолдириб ўқир экан. Демак, бундай йигит-қизлар табиатни севмайди. Буни ҳаммамиз ўйлашимиз керак.

О. АЛИМОВ — Тўғри айтдингиз, она табиатни ҳаммамиз ўрганишимиз зарур. Биз яқинда ҳужжатли фильмлар студияси билан ҳамкорликда «Соғлиғинг қалай, Сирдарё» фильмини суратга олдик. У Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясида кўрсатилди. Олий Совет Президиуми Сирдарё ҳавзаси ҳақидаги масалани кўриб чиқди. Бироқ дарёни ифлослантириш давом этяпти.

Биз бу борадаги фаолиятимизни давом эттиряпмиз. Яқинда Ўзбекистон телевидениеси билан ҳамкорликда Тошкент ва Сирдарё областлари территориясида Сирдарё бўйлаб рейд ўтказдик. Рейддан маълум бўлдики, маҳаллий Советлар, табиатни муҳофаза қилиш ва ҳуқуқ органлари, муассасалар, ташкилотлар, колхоз-совхозлар йўл қўйган нуқсонларни бартараф этишга чинакамига киришмаётирлар. Сирдарё областидаги «Шоликор» совхози Сирдарё бўйига жойлашган. Бироқ совхоз раҳбарларининг масъулиятсизлиги оқибатида дарёдаги балиқларга қирон келмоқда. Оқибатда совхоз директори жиноий жавобгарликка тортилди.

В. КОНЮХОВ — Тўғри, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ҳақида кўп гапиряпмиз. Бошқармамизда атрофмуҳитга зарба бераётганлар ҳақида фактлар кўп. Муаммолар ҳам йўқ эмас. Лекин қўлимиз қисқалик қиляпти. Мана шу мавзуда матбуот конференцияси ўтказилса яхши бўларди. Биз республика Ёзувчилар союзи билан алоқани янада мустаҳкамламоқчимиз. Газета, радио ва телевидениеда табиатни муҳофаза қилиш борасидаги суҳбатларни кўпайтириш зарур.

М. ШАРИПОВ — Бунда жамоатчиликка таяниш керак. Ахир, дарё ва каналларимизда сувнинг ифлосланаётганлиги турли касалликларни кўпайтирмоқда. Бу эса соғлиқни сақлаш органларининг ишини ҳам мушкуллаштирмоқда.

Яқинда Навоий областидаги «Нарпай» совхозида бўлганимизда дала шийпонларидан бирида етти тонна селитра сақланаётганлигини кўрдик. Унинг ёнида эса болалар ўйнаяпти. Бу, гўдакларнинг ёш организмига таъсир этмайди, деб ким кафолот беради?

Т. ИСКАНДАРОВ —Аҳоли соғлиғи ҳақида тўхталдингиз. Бу ўринда менинг шундай таклифим бор. Аввало «Қизил китоб»ни қайта нашр этишнинг гали келди. Биз унда нодир ҳайвонлар, қушлар, балиқлар, гуллар ва ўсимликларни сақлашни ўйлардик. Аввало унга ИНСОН СОҒЛИҒИни асрабавайлашни киритиш лозим.

Бу ерда Асқад ака ахлоқий тарбияни йўлга қўйиш борасида тўғри гапирди. Илгари сувга туфлаган болаларнинг қулоғидан чўзишарди. Ҳозир эса бу билан ҳеч кимнинг иши йўқ. Биз фарзандларимизнинг тарбиясига ҳар тарафлама эътибор беришимиз керак.

М. ШАРИПОВ — Экологик мувозанат бузилганлиги сабабли республикамизда сариқ касаллиги кўп кузатилмоқда. Бу кўплаб аҳолининг ифлос сув ичиши, заҳарланган меваларни истеъмол қилишидан келиб чиқмоқда.

Т. ИСКАНДАРОВ — Сариқ касаллигидан қутилишнинг ягона йўли зилол сув ичишдир. Бунинг учун Асқад ака таъкидлаганидай, маданиятли бўлишимиз керак.

Касалликнинг олдини олишни кучайтириш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш юзасидан олиб бориладиган ишлар комплекс программасини ишлаб чиқиш, шунингдек, аҳолини ялпи диспансер кўригидан ўтказиш, ўз навбатида санитария-эпидемиология хизмати ишлари каби санитария маорифи системасида ҳам муайян ўзгартишларни амалга ошириш талаб этилади. Шунинг учун ҳам атроф-муҳит ва аҳоли саломатлиги муаммосини ҳал этиш биринчи ўринга қўйиляпти.

Биз бугун «Экология», «Иқтисод», «Маънавият» тушунчаларининг ўзаро боғлиқлиги ҳақида фикр юритяпмиз. Атроф-муҳитни муҳофаза қилишнинг муҳим муаммолари ҳақида ўз вақтида тўғри қарор қабул қилар эканмиз, бу бугунги кундаги кишиларнинггина эмас, балки келажак авлоднинг ҳам соғлиғини ўйлаш, демакдир. Шундай экан, «Экология» ва «Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш» тушунчалари социал ва ахлоқий вазифалардан келиб чиққан ҳолда, меҳнаткашларнинг соғлиғини муҳофаза қилиш, уларнинг турмуши ва мароқли дам олиши билан боғлиқ бўлган вазифаларни ўз ичига олиши шубҳасиздир.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми ва ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советининг еттинчи сессияси материалларида ҳам атроф-муҳитни муҳофаза қилишга алоҳида эътибор берилди. «Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги Қонун»да таъкидланганидек, «Корхона атроф-муҳитни булғаш ва табиий ресурслардан норационал фойдаланиш сабабли етказилган зиённинг ўрнини қоплайди ҳамда табиатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунларга риоя этилмаганлиги учун моддий жавобгар бўлади. Табиатдан фойдаланиш юзасидан белгиланган режимни қўпол равишда бузувчи корхона фаолияти йўл қўйилган бузишлар бартараф этилгунга қадар тўхтатиб қўйилиши мумкин».

Бу қоида муҳокама этаётган муаммомизга тўла таалуқлидир. Қайта қуриш ва янгиланиш шароитида одамларнинг онги ва ишларига, айниқса, раҳбарларга нисбатан талабчанликни қатъий ошириш лозим. Табиатни муҳофаза қилиш Қонунларига риоя этмаётган кишиларга нисбатан жиддий чоралар кўрилиши керак.

Бугунги кунда ҳар бир совет кишиси атроф-муҳитнинг ифлосланишига қарши, унинг санитария ва гигиена талабларида бўлишига риоя этиши зарур. Турли заҳарли дорилар ва минерал ўғитлар сақланадиган омборлар қурилиши масаласи йиллар мобайнида ҳал этилмаётганига, мавжудларидан тўғри ва оқилона фойдаланилмаётганига сира тоқат қилиб бўлмайди.

О. АЛИМОВ — Ер ости сувларидан фойдаланиш ҳам шу куннинг долзарб муаммоларидан бири. Айрим жойларда, хусусан Фарғона водийси, Сурхондарё ва Қашқадарёда ўз ҳолича оқиб ётган ер ости сувларидан оқилона фойдаланишни йўлга қўйиш керак.

Меҳнаткашларнинг, айниқса, ёшларнинг экологик тарбияси бугунги куннинг муҳим вазифасидир. Табиатга, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсига меҳр — Ватанга меҳр-муҳаббатдир. Шундай экан, оилада, мактабда, коллективда ва яшаш жойида табиатни муҳофаза қилишни кенг кўламда тарғиб-ташвиқ қилишни кучайтириш лозим.

«Табиатни муҳофаза қилиш ишида фан-техника ютуқларидан йўл қўйиб бўлмас даражада суст фойдаланилмоқда, — деб таъкидланди КПСС XXVII съездига партия Марказий Комитетининг Сиёсий докладида. — Бу борада иқтисодий, ҳуқуқий, тарбиявий характердаги янада қатъийроқ чора-тадбирларни кўрмоқ зарур. Биз, ҳозирги даврда яшаб турувчилар табиат учун авлодлар олдида, тарих олдида жавобгармиз».

Табиатни муҳофаза қилишнинг усуллари кўп. Атрофимизни ўраб турган бениёс гўзал оламни авайлаб-асраб қолиш ҳар биримизга боғлиқдир. Бу эса табиатга чинакам муҳаббат уйғотиш, уни севиш ва ардоқлашга ундайди.

Давра суҳбатини «Совет Ўзбекистони» махсус мухбири М. ПИРМАТОВ ёзиб олди.

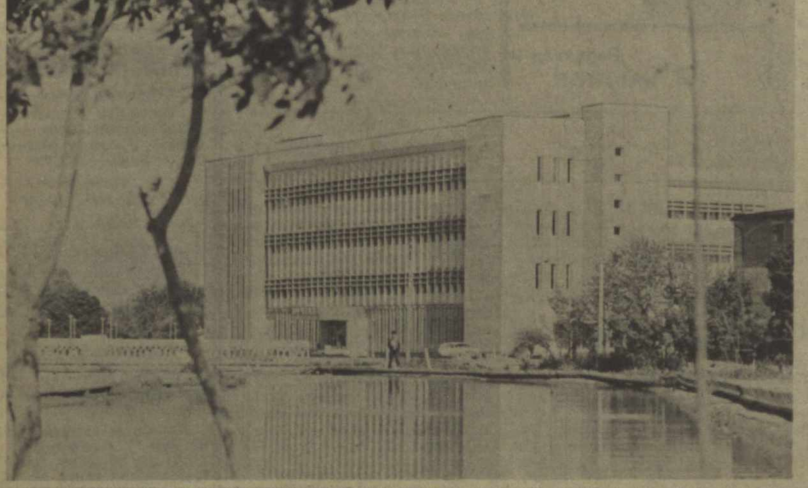

Икки хил манзара

Кўз ўнгимизда бунёд этилаётган салобатли бинолар шаҳар, қишлоқларимиз кўркига кўрк, чиройига чирой бағишламоқда.

Яқинда шундай янги бино Қарши шаҳрида қад кўтарди. Алоқа хизматининг барча турларига эга бўлган почтамт ишга тушди. Кенг залларга эга бўлган, замонавий техник воситалар билан жиҳозланган янги почтамт айниқса шаҳарнинг турли чеккаларида яшовчиларга қулайлик туғдирмоқда.

Бирини кўриб кўзинг қувнайди, бирини кўриб кўнглинг ранжийди. Термиз шаҳрининг Педагогика кўчаси уч йилдан буён қаровсиз ётибди. Уни текислаб, асфальтлаш шаҳар ижроия комитетидаги мутасадди кишиларнинг ёдидан кўтарилган кўринади.

Суратларда: 1. Қарши шаҳрида қад кўтарган янги почтамт биноси. 2. Термиз шаҳридаги Педагогика кўчаси.

Ш. Шаропов (ЎзТАГ),
Ҳ. Шодиев фотолари.

• «Совет Ўзбекистони»га мактублар

● Редакциямиз кўп сонли газетхонлардан турли мавзуларга бағишланган уч юзга яқин хат-хабар, ариза ва шикоят, тегишли ташкилот ва идоралардан газетада босилган ва босилмаган материаллар юзасидан юзга яқин расмий жавоб, шу бугунги ҳаёт нафасини акс эттирувчи тўққизта фотосурат олди.

● Шу билан бирга меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларига ўз вақтида жавоб бермаётган, сансалорлик ва лоқайдлик кўрсатаётган баъзи ташкилотлар йўқ эмас. Масалан, М. Ваҳобованинг хатига Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети, Н. Қирғизбоеванинг аризасига Тошкент область суди, Н. Пишенскаянинг мактубига Самарқанд область Совети ижроия комитети, А. Азизовнинг хатига Жомбой район Совети ижроия комитети, Ҳ. Мадалиев ва Ҳ. Ҳайдаровлар шикоятига Охунбобоев район Совети ижроия комитети, Н. Назарованинг аризасига Бувайда район партия комитети ҳанузгача жавоб беришмаётир.

● Газетада босилган танқидий ва проблематик мақолаларга жавоб бериш муддатини асоссиз равишда чўзиб келаётган ташкилотларни маълум қиламиз: Тошкент шаҳар партия комитети («Нохушлик»), Қашқадарё область агросаноат комитети («Гап эмас, иш керак»), Бухоро область Совети ижроия комитети («Амалий иш ўрнига расмиятчилик»).

Газетхон:

● МУНОСАБАТ БИЛДИРАДИ

ДЎСТЛИК РИШТАЛАРИ

«Ўзбекистон комсомоли» агитпоезди яқинда қардош Қозоғистон чорвадорлари ва ғаллакорлари, ишчи ва зиёлилари, ўқувчи ва студентлари ҳузуридан қайтди. Агитпоезд коллективи Арис, Туркистон, Қизил Ўрда, Аральск, Октябрьск, Челкар каби ўндан ортиқ шаҳар, кўплаб қишлоқ ва яйлов меҳнаткашларига кўп миллатли Ўзбекистон санъатидан намуналар намойиш қилдилар. Шоирларнинг янги шеърлари ўзбек, рус, қозоқ, татар, қорақалпоқ тилларида янгради.

Уруш ва меҳнат ветерани А. Куликов, Туркистон Локомотив депоси ишчиси М. Пўлташев, шоир Ж. Абдуллалар республика меҳнаткашлари қайта қуриш ишларини қандай олиб бораётганликлари ҳақида гапириб беришди.

Айниқса, «Гўзал» ансамблининг чиқишлари санъатсеварларда катта таассурот қолдирди.

... Зал қоронғилашиб, 12-13 ёшлардаги масъума қизча аста-секин саҳнага шарқ рақсини ўйнаб кириб келди. У ўз Ватанида бўлаётган ҳозирги воқеаларни шу рақсда акс эттирган эди. Бу кобуллик Лайлимо эди. У юртдошлари Рауф Шукрия, Дибо ва Майма Юсуф, Сахо Амружднлар билан Туркистондаги С. Ерубаев номидаги 7-мактаб-интернатда тарбияланмоқда.

Болалар бу ерда ўзларини ота-оналари бағрида юргандай эркин ҳис қилаётганликларини гапириб беришди. Уларнинг рус тилини ўз она тилларидай бийрон билишларига ҳавасимиз келди. Мактаб-интернат ўқитувчилари А. Ражабов, Г. Собиров, М. Алексеевлар афғон болаларига пухта билим беришаётир.

Айниқса, бу ерда ташкил этилган бичиш-тикиш, бадиий, фото, рассомчилик, пазандачилик ва бошқа тўгаракларда болалар тайёрлаган намуналар киши диққатини жалб қилди. Ёш санъат ихлосмандларидан ташкил топган «Дўстлик» вокал-чолғу ансамблининг чиқишлари олқишларга сазовор бўлди.

Хуллас, қардош Қозоғистон диёрига қилган сафаримиз халқлар ўртасидаги интернационал дўстликнинг ёрқин намунаси бўлди.

И. МАРКОВСКАЯ,
ТошДУ журналистика факультети студенти.

● МАҚТАЙДИ

ИЛҒОРЛАР

Ғиждувон пахта тозалаш заводининг коммунист Саид Назаров бошлиқ арра чархлаш цехи интернационал коллективи шу кунларда Улуғ Октябрнинг шонли 70 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш учун унумли меҳнат қилмоқда. Биз илғор цехда турли миллат вакиллари — 16 ишчи бир оила аъзоларидек иноқ меҳнат қилаётгани туфайли унумдорлик кун сайин ортиб бораётганининг гувоҳи бўлдик. Корхонада ишлаб чиқарилаётган тола ва момиқнинг сифатли бўлиши, айниқса, арра чархлаш цехининг ишига боғлиқ.

«Коммунистик меҳнат коллективи» деган шарафли номни қўлга киритган цех ишчилари планни мунтасил 105-110 процент қилиб адо этишмоқда. Ҳар куни момиқ ажратиш машиналарига сифатли чархланган арра етказиб берилмоқда. Коллективнинг Садри Мирзаев, Юсуф Тиллаев, Мурод Кенжаев, Насрулло Деҳқонов, Марзия Ҳасанова, Мастура Сайфуллаева, Роҳила Раҳмонова, Гулнора Ширинова каби илғор ишчилари кўпчиликка ўрнак бўлмоқдалар.

Т. МАҚСУДОВ,
Ғиждувон пахта тозалаш заводи слесари, «Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

● ҚИДИРАДИ

ЭТИК ИЗЛАБ

Кейинги пайтларда қишлоқ магазинларида этик камайиб кетди. Ахир колхоз, совхоз ва фермаларда ишлайдиган одамлар учун бу нарса жуда зарурлигини наҳотки область савдо ташкилотлари билишмаса?!

Қишлоқ хўжалигининг бирор иши йўққи, этикдан фойдаланилмаса. Тупроқ ишларига калиш ёки туфли тўғри келмайди-ку, ахир. Турли размердаги этиклар қишлоқ аҳлига етказиб турилса, яхши иш бўларди.

А. ЭРГАШЕВ,
уруш ва меҳнат ветерани, пенсионер. Фарғона области.

● ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ЎГАЙ СОҲА БЎЛМАСИН

Коммунистик районидаги Охунбобоев номли совхоз — сабзавотчиликка ихтисослашган йирик хўжаликлардан бири. Юбилей йилида бу ерда 330 гектар ерга эртаки, ўртаки ва кечки картошкалар экилди. Эртаки картошкадан мўл ҳосил олинди. 225 гектар ўртаки картошкага ҳозиргача уч марта ишлов берилди. Шунингдек, 210 гектар ердаги пиёзнинг ҳам ривожи яхши. 18 гектар ўртаки карам, 15 гектар сабзи маҳсулотлари шу кунларда савдо дўконларига пешма-пеш етказиб берилмоқда.

Хўжалик далаларида 375 киши пудратчи оилавий звеноларга уюшиб, астойдил тер тўкишяпти. Ҳурмат Белгиси ордени нишондори С. Муҳсиддинов бошлиқ оилавий звенода 11 киши ишламоқда. Звено аъзолари 30 гектар ерга ўртаки ва кечки картошка экишган. Ўртаки картошка пайкалларида ҳозир манзара тамом ўзгача: экин бир текис гуллаб турибди. Мусобақадош С. Раҳматуллаев бошлиқ оилавий звенода ҳам иш ҳар қачонгидан қизғин. Баравж ўсаётган экин мўл ҳосилдан дарак бермоқда.

— Ўтган йили оилавий пудратчи звенолар совхозимизда 25 процентни ташкил этганди, — дейди хўжалик директори А. Машаҳобов. — Уларнинг ҳаммасида ҳосил мўл бўлди. Бу йил эса хўжалик бўйича ёппасига пудрат усулига ўтиб олдик. Меҳнатимизнинг пировард натижаси салмоқли бўлишида ишнинг бу илғор усули қўл келмоқда. Илгари раҳбарлар ва мутахассислар ҳар куни дала айланиб: «нега бугун ишчи кучи кам?», «суғоришни қачон бошлайсиз?», «чопиқ кечикиб кетяпти», дея югуриб юришарди. Энди эса ҳамма ўз ишини билиб қиляпти. Ортиқча назорат ёки ишга ҳадеб аралашаверишга ҳожат қолмади.

— Айни пайтда камчиликларимиз ҳам йўқ эмас, — сўзга аралашди звено бошлиғи С. Муҳсиддинов. — Масалан, мен кўп йиллардан буён механизаторлик қиламан. Тракторларга эҳтиёт қисмлар вақтида етказиб берилмаётганидан баъзан улар икки-уч кунлаб далада бекор туриб қолмоқда. Бу эса экинлар парваришининг кечикиб қолишига сабаб бўляпти...

— Ҳар бир звенонинг ўз плани ва мажбурияти бор, — давом эттирди уни хўжалик бош агрономи А. Хўжамқулов. — Лекин бизга берилаётган маданий ўғитлар ҳозирча фақат план даражасида қолиб, мажбуриятга яраша бўлмаяпти. Звеноларга мажбуриятларни ҳам ҳисобга олган ҳолда ўғитлар берилганда эди, ҳосилдорлик янада ошган бўларди. Ахир ерга пахта экилди нима-ю, сабзавот экилди нима? Барибир, уни алдаб бўлмайди-ку.

Тўғри фикр. **Коммунистик район агросаноат бирлашмаси раҳбарлари сабзавотчилик хўжликларига ҳам пахтачилик хўжаликлари сингари меҳр билан қарасалар чакки бўлмасди.** Уларнинг ҳар иккаласи ҳам элюртга зарур маҳсулотлар етиштиради. Шунда деҳқонлар «сабзавотчилик ўгай соҳами?» дея киноя ҳам қилишмасди.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
А. ТОЖИЕВ.

Маъсудахон Ҳатамова Уйчи район Ёрқўрғон қишлоқ Советидаги Ильич номли 38-ўрта мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси. Айни пайтда Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати ҳамдир. Моҳир педагог ҳамиша ўз тажрибаларини шогирдлари билан баҳам кўради.
Суратда: М. Ҳатамова ҳамкасблари даврасида.

А. ЮСУФБОЕВ фотоси.

«Лола» — Бухоро меҳмони

Бухоро область Пешку районида қардош Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган «Лола» давлат рақс ансамбли кенг программада концерт кўрсатди. Қишлоқ аҳли Рудакий номидаги Давлат мукофоти лауреати Ҳалима Эркаева ва бошқаларнинг чиқишларини олқишлар билан кутиб олдилар.

Программада тожик, ўзбек, қозоқ, афғон, ҳинд, араб ва бошқа халқларнинг рақслари, қўшиқлари ижро этилди.

С. ҚОДИРОВ.

ҚУЛАЙЛИК

● Ангор районида аҳолига автотехника хизмати кўрсатиш станцияси қурилди. Бу — Сурхондарё областидаги энг йирик автосервисдир.

Москва архитекторлари лойиҳаси асосида бунёд этилган станция қурилишига 1 миллион 657 минг сўм сарфланди. Уни область агросаноат комитетининг 1-механизациялашган кўчма колоннаси коллективи қурди. Бош автосервис 3 гектар майдонни эгаллайди. Бу ерда турли маркадаги енгил автомашиналар ремонти ва техника хизмати учун ҳамма имкониятлар яратилган.

Ҳозир областнинг район ва шаҳарларида аҳолига техника хизмати кўрсатадиган 6 станция ва 13 устахона ишлаб турибди.

Х. АКБАРОВ.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Наманган районидаги Энгельс номли колхоз паррандабоқарлари дастлабки муваффақиятни қўлга киритдилар. Қабул пунктига 120 минг дона тухум етказиб берилиб, юбилей йили марраси муддатидан олдин эгалланди.

Ҳалимахон Исомова бошчилигидаги оилавий звено аъзоларининг ютуқлари айниқса салмоқлидир. Звено коллективи Октябрь байрамигача планга қўшимча 20 минг дона тухум ва уч тонна парранда гўшти етиштириш учун курашишяпти.

М. СУЛАЙМОНОВ.

● ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ТАНГАЛАРДА ТАРИХ САДОСИ

— Қадимий тангалар бизга тарихни ҳам ҳикоя қилади, — дейди Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейининг катта илмий ходими С. Эшонхонов. — Танга зарб қилиш билан бирга, шубҳасиз тарих яратилади.

Дарҳақиқат, кўпчилик тарихий манбаларни қайта тиклашда ўша даврнинг тангалари ҳам катта роль ўйнайди. Шу соҳа — нумизматика билан Эшонхонов Ўрта Осиё давлат университетининг тарих факультетини битирган йилдан бери шуғулланади. Ўтган давр мобайнида у музейда ташкил қилинган бир неча виставкаларни тайёрлашда қатнашди.

1955 йили Чуст ва Қува, 1960—80-йиллардаги Оҳангарон ва Чирчиқ археологик экспедицияларида қатнашган ноёб касб эгаси қадимги тангалардан анчагина топди. Тўйтепа, Тошкент областининг қадимий шаҳарлари ўрнида ўтказилган қазишлар ҳам музей коллекциясини бойитди.

Ўрта Осиё ва Шарқ мамлакатлари нумизматлари конференцияларида қатнашган олим тангалардаги ёзувларни аниқлашда, уларни тиклашда фаоллик кўрсатмоқда. Унинг ўзи 50 мингдан ортиқ танга пулларни тартибга солди, даврларга бўлиб, музей нумизматика фондига топширди. Унинг буюк алломалар Абу Али ибн Сино, Абу Райҳон Беруний юбилейига атаган илмий мақолалари эса виставкаларни бойитди. Тарих музейидаги юқори малакали экскурсоводларнинг кўпчилиги унинг тажрибасини ўрганмоқдалар. Қардош республикаларнинг тарихчи нумизмат олимлари ҳам ундан маслаҳатлар сўраб, хатлар ёзиб туришади.

Халқаро симпозиумларда қатнашиш, олимлар билан мулоқотда бўлиш, шу соҳадаги китобларга тартиб бериш ва китоб ёзишга ҳам у алоҳида эътибор бермоқда. Академик нашрларда эса нумизматикага оид илмий мақолалар эълон қилаётир. Тарих яратаётган Соттихон аканинг узоқ йиллик меҳнатлари юксак тақдирланиб, у Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми нинг Фахрий ёрлиқларига сазовор бўлди. СССР Маданият министрлигининг «Аъло даражадаги меҳнати учун» медали билан мукофотланди. Унинг «Қўқон ва Фарғона тангалари ҳақида»ги китоби республика Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида юқори баҳо олди ва виставканинг олтин медалига сазовор бўлди.

А. ҚОСИМОВ.

РЕКЛАМА ✱ ЭЪЛОНЛАР

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-ҚУРС КОМБИНАТИ
1987-1988 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Республика ўқув-курс комбинати савдонинг қуйидаги соҳалари бўйича мутахассисларни тайёрлайди: БАРЧА ПРОФИЛДАГИ ОЗИҚ-ОВҚАТ ВА САНОАТ ТОВАРЛАРИ КОНТРОЛЁР-КАССИРЛАРИ ВА СОТУВЧИЛАРИ.

17 ёшдан 25 ёшгача бўлган ўрта маълумотли қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.
ЎҚИШ МУДДАТИ — 6 ОЙ.
Тугатганларга «Контролёр-кассир» ёки «сотувчи» ихтисоси берилади.

Озиқ-овқат (саноат) товарлари кичик сотувчиларини тайёрлайдиган группаларга ҳам тугалланмаган ўрта (8, 9 синф) маълумотли 15 ёшдан 25 ёшгача бўлган қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 8 ой, тугатганларга «кичик сотувчи» ихтисоси берилади.

Қабул қилинган ўқувчиларга ҳар ойда 54 сўмдан 63 сўмгача стипендия берилади.

Республика ўқув-курс комбинати Ўзбекистон шаҳарларида яшайдиган қизларни шаҳар ва область савдо бошқармалари маҳаллий савдо идораларининг йўлланмаси билан қабул қилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.
Ҳужжатларни қабул қилиш, шунингдек, группаларда ўқиш бутун йил давомида узлуксиз олиб борилади.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқиш рус ва ўзбек тилларида олиб борилади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, (086/У формадаги) медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат, характеристика, йўлланма.

Республика ўқув-курс комбинатининг адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Акмал Икромов районн, Бобир кўчаси, 3-уй (13 ва 70-автобусларнинг «Тез ёрдам касалхонаси», 4 ва 9-трамвайларнинг «Чўпон-ота» бекатлари). Телефонлар 75-35-86, 75-35-92.

НАҚД ПУЛСИЗ ПУЛ ЎТКАЗИШ

Омонат кассалари аҳолига хилма-хил йўсинда хизмат кўрсатиб келмоқда. Миллионлаб совет кишилари омонат кассаларининг омонатчилари ҳисобланишади. Меҳнаткашлар омонат счетларига доимий ёки даврий взнослар ўтказиб бориш йўли билан зарур миқдордаги маблағларни тўплашади ва бунинг эвазига узоқ вақт фойдаланиладиган товарлар: енгил автомобиллар, мотоцикллар, телевизорлар, холодильниклар ва ҳоказоларни сотиб оладилар.

Омонатларга пул қўйиш учун омонат кассаларига шахсан бориб юришнинг ҳожати йўқ. Ҳар бир ишчи ёки хизматчи ўз корхонаси ёки муассасасидаги бухгалтерияга ўз омонат счетига ойлик маошидан маълум қисмини ҳар ойда ўтказиб бориш юзасидан ариза берса кифоя.

Аризада омонатчининг фамилияси, исми, отасининг исми, омонат счётига ўтказиладиган пул миқдори, омонат кассанинг номери ва унинг адреси, омонат счётининг номери ва ариза ёзилган вақт кўрсатилиши лозим.

Қуйидаги омонатлар: талаб қилиб олингунга қадар, қўшимча взносли шошилинч, ёшларнинг мукофотли, ютуқли, пул-буюм ютуқли, шартли ва жорий счет каби омонатларга пул ўтказиш мумкин.

ОМОНАТ ҚАССАЛАРИ СИЗНИНГ ХИЗМАТИНГИЗДА!

СССР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН БОШ БОШҚАРМАСИ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ

ЕЛҒИЗ АЁЛЛАРНИ
Харьков шаҳридаги Давлат подшипник заводида подшипник йиғувчилар ҳамда заводнинг техника назорат бўлимида контролер бўлиб ишлаш учун

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

Маош ишбай-мукофотли тартибда тўланади.

Меҳнат шартномаси тузган ишчиларга, бир марта бериладиган ёрдам пули, иш жойига етиб боргунча йўлкира ва суткалик тўлов, меҳнат шартномаси муддати тугагач олдинги турар жойга қайтиб келиш йўлкираси ва суткалик тўлов берилади.

Справкалар олиш ва йўлланмалар учун:
шаҳарларда — аҳолини ишга жойлаштириш бюроларининг инспекторларига;
районларда — область меҳнат бўлимларининг вакилларига;
Тошкент шаҳрида — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 6-хона ва районлардаги аҳолини ишга жойлаштириш пунктларига мурожаат қилинсин.

Тошкент давлат педагогика институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари ишлаб чиқариш асослари кафедрасининг профессори О. А. Йўлдошевга онаси

Фотима АБЛОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги қошидаги санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-текшириш институти коллективи меҳнат гигиенаси ва касб касалликлари бўлимининг мудири, медицина фанлари доктори Ф. Н. Нуритдиновага отаси

Нуритдин КАРИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• Спорт

УНИВЕРСИАДА:
ИККИНЧИ ЎРИН

Югославиянинг Загреб шаҳрида жаҳон студент-ёшларининг Универсиада мусобақалари ниҳоясига етай деб қолди. Эртага спорт ўйинларининг тантанали ёпилиш маросими бўлади. Ғолиблик учун курашда совет ёшлари муваффақиятли куч синашмоқдалар. Уларнинг бугунгача қўлга киритган медаллари элликтадан ошиб кетди. Вакилларимиз спортнинг гимнастика, енгил атлетика ва футбол мусобақаларида юқори натижа кўрсатмоқдалар. «Жальгирис» командаси асосида ташкил топган терма командамиз футболчилари ярим финалда КХДР футболчиларини енгиб (2:1), финалга чиқишди. Ҳал қилувчи учрашувда эса Жанубий Корея футболчилари билан майдонга тушадилар.

Универсиада баҳсларида қатнашган тошкентлик Родион Гатаулин ҳам совринли ўринни эгаллади. У лангар билан сакрашда 560 сантиметрли маррани эгаллаб, кумуш медалини қўлга киритди. Киевлик Виктор Спасов эса 565 сантиметрли натижа билан биринчи бўлди.

ЧИМ ХОККЕЙ:
ОРАЛИҚ МАРРАДА

Эркаклар олий командалари мамлакат чемпионатининг дастлабки даврасини якунлашди. Сўнгги учрашувларда «Волна» (Ленинград) — «Спартак» (Самарқанд), «Университет» (Черновци) — «Старт» (Ленинск) коллективлари қатнашдилар. Ҳар иккала ўйинда ҳам майдон эгалари 2:0 ҳисобида устун келишди. Ҳозир Москванинг «Фили» хоккейчилари 21 очко билан пешқадамлик қилишмоқда. Олмаота динамочилари билан Андижоннинг «Звезда» коллективида 17 тадан очко тўпланган. Чемпионат ўйинлари сентябрь ойида давом эттирилади.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

• Тингланг, томоша қилинг

18 июль, шанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 — «90 минут». Тонгги программа. 9.30 — «Лирик концерт». 10.05 — АВВГ-Дейка. 10.35 — Вильнюс квартети чалади. 10.55 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 11.25 — «Камалак». 11.55 — Мультфильм. 12.05 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 12.40 — Ҳаётим — музика 13.30 — Ҳамдўстлик. 14.00 — Шанба — ота-оналар куни. 15.30 — Дунё воқеалари. 15.45 — «Олий мақсад сари». Бадиий фильм, 1 ва 2-сериялар. 18.20 — Жонли табиат. 19.20 — Ҳужжатли фильм. 19.40 — Никарагуа телевидениесининг программаси. 20.25 — «Денгиз заҳматкашлари». Бадиий фильм, 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Шанба оқшомида. 23.45 — Янгиликлар. 23.35 — «Оперетта, оперетта...»

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильм. 9.40 — Ритмик гимнастика. 10.10 — Тонгги почта. 10.40 — «Лайлакча ва қўриқчи». Фильм-спектакль. 11.30 — Жаҳон бадиий маданияти. 12.30 — «Кўҳна Шаҳрисабз оҳанглари». 13.05 — Сиз яратган боғ. 13.35 — «Музикали портрет». 14.05 — «Эрталабки йўқлов». Бадиий фильм. 15.40 — Мультфильм. 16.10 — Ҳужжатли фильм. 17.00 — Студентларнинг ёзги жаҳон ўйинлари. 18.55 — «Осмондан тушган бешовлон». Бадиий фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.05 — Париж — Франция — транзит ансамблининг концерти. 23.00 — Ҳужжатли фильм. 23.15 — Студентларнинг ёзги жаҳон ўйинлари.

ЎзТВ-I. 7.40 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар! 7.40 — Ҳужжатли фильм. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Манзарали фильм. 8.30 — Время. 9.15 — Музика. Яхши кайфият. 9.45 — «Ҳур қизлар». Бадиий фильм, 1-серия. 11.20 — Абитуриент—87. 12.00 — «Қувноқ камалак». 13.00 — Элга хизмат: талаб ва таклиф. 13.45 — «Актёрлар ва роллар». 14.45 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган иттифоқдош республикалар телевизион фестивали. Грузия телевидениесининг программаси. 18.00 — Мультфильм. 18.10 — «Тенгдошлар». 19.00 — Футбол. СССР кубоги: «Пахтакор» — «Қайрат». Танаффусда — «Ахборот». 20.50 — Ахборот. 21.10 — Киносаёҳатчилар альманахи. 21.30 — Время. 22.05 — «Ахборот» танқид қилади. 22.45 — «Ҳали ҳаёт олдинда». Бадиий фильм.

ЎзТВ-II. **Душанба.** 21.30 — Время. 22.05 — Агросаноат: имкониятлар ва реаллик. 22.20 — «Минарҳарлик Жўра овчи». Бадиий фильм, 4-серия. 23.25 — Шу куннинг янгиликлари.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — «Ёшлик». 10.15 — «Гулшан». 11.30 — «Саломат бўлинг!» 12.10 — Строитель Узбекистана. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Мақом тарихидан. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.15 — Қўшиқ қадри. 16.30 — Давр, воқеалар, кишилар. 17.00 — Ўзбек музикасининг зарварақлари. Л. Саримсоқова. 18.15 — Фан уфқлари. 18.30 — Ёзувчи ижодхонасида. 19.20 — Ёшлик. 20.15 — Футбол. СССР кубоги. «Пахтакор» — «Қайрат». 20.50 — Халқаро кундалик. 21.00 — Элга хизмат — олий ҳиммат. 21.20 — Шанба оқшомида. 22.30 — Бугун радиотеатрда.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

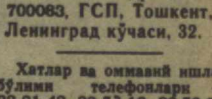

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р. — 08892. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. В. — 164. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12